

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 30.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 2
Celje, Aleksandrova c.Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 15. maja.

Vladna kriza se razvija kakor morskaja kača. Skupščina je stara šele eno leto in sodnik premišlja, predno izreče smutno obsodbo. Ves narod zasleduje vsemelnost vsakega ukrepa. Krona, dvignjena nad sporom strank, se brani končnih odgovornosti, kajti prevzemajo odgovornosti v parlamentarni državi je stvar politikov, ne pa krone.

Potem, ko je vsled pristopa radijevcev vlada gosp. Pašića bila obveščena, je krona najprej preiskovala, je li možno poveriti vlado opozicijskemu bloku, opretem na HRSS. Ta faza krize je trajala cel mesec in je po znanem Radijevem oklicu završila z ugotovitvijo, da se vladi, ki bi se opirala na HRSS, ne more poveriti usode države.

Krona, stalno v želji, da najprej izpravi vse parlamentarne možnosti delovne vlade, se je nato obrnila na največjo stranko, da ji da šefa vlade, ki bi mogel in hotel stvoriti vlado široke koalicije vseh strank razen radijevcev. Odklonil je gosp. Pašić, vrnil je mandat gosp. Trifkoviću, gosp. Ljube Jovanoviću pa, na kojega so se stavile ob opozicijske strani največje nade, mandat niti sprejeti ni hotel. Ker g. Nastas Petrovič ne pride resno v poštev, je s tem prva možnost koncentracijske odločitve zaključena.

Dasi je znano, da Pašić-Pribičevićeva koalicija sama šteje 125 poslancev, opozicijski blok pa le 75, nastaja vendar vprašanje, ali ne bi bilo poskusiti s šefom druge grupe. Že več tednov je v političnih progih debatiralo o tem, ali je to na mestu, in odlični pristajali samostalnimi demokratov in radikalov so bili mnjenja, da kaže, da se izpravi tudi možnost Davidovičevega mandata. Drugi so seveda mnjenja, da treba tako kombinacijo kot dalj časa nevarno preskočiti.

Zelja krona, da se vse poskusi, pa gre tako daleč, da se pričakuje, da g. Davidovič dobi jutri mandat za polovno vlado z omejenimi, da mora postaviti večino brez radijevcev. Izgleda, da je krona že danes dala Davidoviču nekaj informativni mandat, da naj jutri prinese račun, ali ima brez radijevcev večino in ali ima za prvo sejo Narodne skupščine večino.

Ako dejansko obstoja tak pogoj za Davidovičev mandat poslovne vlade, potem je jasno, da bo ta večina precej težavno dosegljiva. Stoji sicer, da so vodje opozicijskega bloka pridobili pomoč Nemcev in džemijetli, in da so prodali svoj narodni značaj za skledo leče. Jasno je tudi, da bo stranka g. Puclja raie napela vse moči, da pride v Sloveniji na vlado SIS, nego nacionalni blok. A vse to seštetu da šele 108 poslancev. Na drugi strani pa bo proti tej pestri skupini na prvi seji kompaktno glasovalo 133 poslancev, tako da bi ji niti 20 verificiranih radijevcev ne moglo rešiti življenja.

Mandat gosp. Davidoviča je torej na telo slabih nogah in more upati le na tako navidezno potezo gosp. Radića, da se vzdrži kratak čas.

Izgleda, da je kombinacija z nevtalno vlado že zopet stopila v ozadje. Nevtalna vlada, kakor bi bila na prvi pogled simpatična, zažene na tri nepremagljive težave: prvič nimamo uradniškega aparata s tradicijo, ki bi se ga moglo smatrati, da se je dvignil nad stranko, in kdor je v Beogradu Louisu Carlierju. Mnogiča je oblegala sodno poslopje. Šele ob 17. je došel v sodno dvorano sodni senat, na čelu mu predsednik Protić. Carlier je bil vidno razburjen. Predsednik Protić je prečital obsodbo, s katero se Carlier obsoja na 20 let ječe, dalje na povračilo sodnih stroškov in stroškov prenosa posmrtnih ostanov pokojnega Isellija v Curib.

Ko je tolmač kapetanu Carlierju razjasnil obsodbo, je Carlier razburjen izjavil: «Qui, je comprende parfaitement.» (Da, razumem popolnoma!) Ob 18. je bila obravnava zaključena. Carlierjev zagovornik dr. Topulović je še danes vložil priziv na apelacijsko sodišče.

Preokret v politični situaciji

KRONA VZTRAJA NEOMAJNO NA SESTAVI POSLOVNE VLADE. — SEDAJ NAJ JO POSKUSI SESTAVITI G. LJUBA DAVIDOVIČ.

Beograd 15. maja. p. Danes popoldne ob 16. uri je Balugdič imel daljšo konferenco s Pašićem. Po konferenci je Balugdič ob 17. odšel na dvor, kjer je bil dvakrat sprejet v avdienci. Nato se je v političnih krogih trdilo, da je Balugdič svetoval kralju, da poskuša poveriti poslovni mandat Davidoviču.

Ljuba Davidovič je bil pozvan na dvor ob 17.30. Po avdijenci je Davidovič izjavil novinarjem, da ga je kralj vprašal ali bi on podpiral koalicijsko vlado Ljube Jovanoviča. Tudi je povedal, da ni dobil nobenega mandata. Davidovič se je mudil na dvoru celo uro.

Iz krogov, ki stoje v bližini dvora se doznava, da je zahteval kralj od Ljube Davidoviča, da poda do jutri točen seznam poslancev, s katerimi more delati in kakšne kombinacije so z njimi možne. Mandat za sestavo poslovne vlade bi mogel dobiti le, če stori možnost delovanja v parlamentu brez radijevskih mandatov.

Beograd, 15. maja. r. Šele sinoči po avdijenci Nikole Pašića in po seji ministrskega sveta je postalo jasno, da se je izvršil preokret v politični situaciji. Na seji ministrskega sveta je poročal Pašić, da krona zahteva, da se dela v parlamentu makar pod nevtalno vlado s podpiranjem nevtalnih strank. Člani vlade so se izjavili proti taki kombinaciji, ker bi bila vlada na tej bazi nemogoča. Danes popoldne so bili v avdijenci na dvoru poslanik Balugdič, Ljuba Jovanović in Svetozar Pribičević.

Na seji radikalnega kluba je izjavil Pašić, da krona insistira na nevtalni poslovni vladi pod vodstvom enega radikalnih prvakov. Pašić je kroni izjavil, da se je situacija izpremenila in da bo o tem poročal klubu, s katerim se bo posvetoval o nadaljnjih sklepih. To je takoj nato storil in naprosil svoj klub o tem, kakšen odgovor naj da jutri kroni. Ob 15. popoldne so se širile vesti, da je bil pozvan v avdienco Davidovič in da je dobil man-

Važna seja radikalnega kluba

PAŠIČ SONDIRA TEREN ZA SESTAVO POSLOVNE VLADE. — OB- RAČUN Z NASTASOM PETROVICEM.

Beograd, 15. maja. p. Po sestanku s Pribičevićem in Srškićem je Pašić šel v klub, kjer se je pričela ob 11. seja. Takoj v začetku je podpredsednik narodne skupščine Dragović napadel Nastasa Petroviča radi njegovega fronderstva ter zahteval, da se izključi iz kluba. Nikola Pašić je bil mnjenja, da je sedaj prva stvar informirati poslance o političnem položaju. V svojem eksponatu je nato zlasti naglašal nemogočnost kakšne nevtalne vlade. Prosil je poslance, naj o morebitni taki vladi vendarle razmislijo, češ da bi rad čul njih mišljenje v dveh dneh. Povodom te seje so priobčili lokalni listi vesti, da je prišlo v radikalnem klubu do spora in da se je podpredsednik narodne skupščine poslanec Dragović fizično lotil Nastasa Petroviča. Ta vest po informaciji

dat za sestavo poslovne vlade. On je faktično odšel na dvor ob 17.30 in se je tam mudil do 18.20. Na avdijenci se je govorilo o možnosti sodelovanja z Radijevo stranko in je Davidovič izjavil kralju, da je možno verificirati njih mandate, ako bodo pristali na to Nemci in džemijet. Po avdijenci je Davidovič izjavil, da se mora kriza v dveh ali najkasneje v treh dneh razrešiti.

Kakor doznava vaš dopisnik je kralj želel najprej stvoriti teren za delovanje sposobnosti parlamenta, potem je delal na kombinacijo za koncentracijsko ali nevtalno vlado in je obljubil mandat Ljubi Jovanoviću. Sedaj pa bo poskušal z druge strani in sicer z opozicijskim blokom. Kriza je s tem stopila v za- ključno fazo.

Verjetno je, da kralj poskusi sedaj z mandatom g. Davidoviča, ki je pripravljen, da eventualno stopi na čelo koalicijske vlade, ki naj bi jo podpiral del radikalne stranke. Kralju je izjavil, da bi v tem slučaju morala izpasti iz vlade Nikola Pašić in Svetozar Pribičević. V radikalnih krogih se zatrjuje, da taka kombinacija ne more uspeti, ker bi Pašić ne podpiral nikakršne take vlade, a brez njegove podpore je nemožna koalicijska vlada.

Po avdijenci g. Davidoviča so imeli sejo šefi opozicijskega bloka, na kateri je Davidovič poročal o svoji avdijenci na dvoru. V vrstah blokaškega bloka vlada optimizem in so danes širili vest, da bo Davidovič že jutri dobil mandat za poslovno vlado. Nasprotno se pa trdi, da je poslovna vlada izključena, ker Davidovič ne razpolaga z zadostno večino za delo v parlamentu. Davidovičeva vlada bi bila obsojena na zelo kratko življenje. Računa se, da razpolaga nacionalni blok Pašić - Pribičević s 133 poslanci, opozicijski blok pa samo s 127 poslanci. Potemtakem bi vlada Ljube Davidoviča padla že na prvi seji parlamenta pri določanju dnevnega reda.

vašega dopisnika ne odgovarja resnici. Večina radikalnega kluba je sicer zato, da se Nastas Petrovič izključi iz kluba. Gotovo je tudi, da za Nastasa Petrovičem nihče drugi ne stoji.

Sklicanje radikalnega kluba smatrajo nekateri za znamenje, da hoče g. Pašić od kluba dobiti privolitev za novo razrešitev krize. V zvezi z današnjo avdienco g. Ljube Jovanoviča se namreč v radikalnih krogih zatrjuje, da hoče g. Pašić pridobiti klub za idejo sestave široke koalicijske vlade, ki bi jo sestavila druga osebnost s pristankom g. Pašića. Ta osebnost naj bi bila g. Ljuba Jovanović, ker se še vedno misli, da ta kombinacija navzlic znani odklonitvi takega mandata ni izključena.

Carlier obsojen na 20 let

Beograd, 15. maja. r. Danes popoldne so je vršila v veliki dvorani beogradskega okrožnega sodišča zaključna obravnava proti francoskemu kapetanu Raymondou Louisu Carlierju. Mnogiča je oblegala sodno poslopje. Šele ob 17. je došel v sodno dvorano sodni senat, na čelu mu predsednik Protić. Carlier je bil vidno razburjen. Predsednik Protić je prečital obsodbo, s katero se Carlier obsoja na 20 let ječe, dalje na povračilo sodnih stroškov in stroškov prenosa posmrtnih ostanov pokojnega Isellija v Curib.

Ko je tolmač kapetanu Carlierju razjasnil obsodbo, je Carlier razburjen izjavil: «Qui, je comprende parfaitement.» (Da, razumem popolnoma!) Ob 18. je bila obravnava zaključena. Carlierjev zagovornik dr. Topulović je še danes vložil priziv na apelacijsko sodišče.

KONVENCIJA ZA ZAŠČITO DECE.

Beograd, 15. maja. p. Konferenca o vprašanju konvencije za zaščito mladine med našo državo in Avstrijo bo jutri zaključena ter tekst konvencije v sporazumu delegatov redigiran.

ALBANSKA VSTAJA UDUŠENA.

Atene, 15. maja. j. Grška vlada je dobila informacije iz Italije, po katerih je albanska vlada zopet gospodar položaja, čeprav uporniki še niso popolnoma podlegli. Albanska opozicija je protestirala proti postopanju vlade ter vztrajala na svoji zahtevi, da se sedež vlade in parlamenta preloži v Valono ali pa v Korico.

Pred odstopom Bratiana

Bukarešta, 15. maja. s. Nova narodna ljudska stranka, ki je nastala vsled združitve strank profesorja Jorge in bivšega ministra Argeteiana objavila manifest, v katerem se poudarja potreba demisijske sedanje vlade Bratiana ter se skicira politični program nove stranke. V gospodarskem oziru zahteva stranka stabilizacijo valute ter točno izpolnjevanje finančnih obveznosti države napram inozemstvu. Kar se tiče zunanje politike računata stranka poleg s sedaj obstoječimi defenzivnimi zvezami tudi z drugimi aktivnimi zvezami, s državami istega političnega navedanja. Z ozirom na finančni neuspeh vlade v Londonu in fuzije posameznih opozicijskih strank računata v političnih krogih opozicije s tem, da bo sedanja vlada Bratiana v kratkem odstopila.

BIVŠI GRŠKI KRALJI SE NASELI V ITALIJO.

Bukarešta, 15. maja. j. Italijanska vlada je ugodila prošnji bivšega grškega kralja Jurija, da bi se smel stalno nastaniti v Italiji. Kralj Jurij bo takoj po povratku rumunske kraljeve dvojice odstopal v Italijo.

ŠPANSKI PORAZ V MAROKU.

Pariz, 15. maja. e. Parliška izdaja «Daily Maila» objavlja naslednjo vest, ki jo je prejel iz Tangera: Vstaji v Maroku so tekem zadnjih bojov pregnali Spance pri Sidi-Messaudu ter zaplenili tri topove, 20 strojnic, 400 mežgov in ujeli 450 mož.

Levičarska vlada v Franciji zagotovljena

SOCIJALISTI SICER NE VSTOPILJO V VLADO. BODO JO PA POD-PIRALI. — VPRAŠANJE PREDSEDNIKA REPUBLIKE. — RADIKALCI IN VATAKAN.

Pariz, 15. maja. h. Danes se mora že s precejšnjo jasnostjo spoznati značaj novega francoskega kabineta. Francoska socialistična stranka je sklicala za prvi junij strankin kongres v Pariz, ki bo odločil v vprašanju, ali naj vstopi stranka v vlado. Socialistična stranka je razdeljena na dva tabora: Deanica s Pavlom Boncourtom je za vstop v vlado, levica s poslancem Leonom Blumom pa proti. Počakati se mora na odločitev kongresa. Vendar pa je bolj verjetno, da se bo ta odločil proti vstopu, ker podpirajo velike federacije stališče Bluma. Ako se bo to zgodilo, bo politični položaj v Franciji isti kakor leta 1902. Takrat so radikali pod vodstvom Combasa sestavili čisto radikalno vlado, ki so jo podpirali socialisti pod vodstvom Jauresa. Ta predenčni slučaj kaže, da vstop socialstov v vlado ni neobhodno potreben. Leon Blum je v imenu socialistov že sporočil radikalom, da jih bodo podpirali v vsakem oziru, tako da radikalom ni potreba zaječiti si parlamentarno večino s kompromisi z desnico. Izkušnje ki so jih radikali takrat napravili, potrjujejo, da je tako socialistično sodelovanje zelo mogoče.

Dočim je torej položaj glede vlade precej razjasnjen, ostane vprašanje izpremembe na mestu predsednika repu-

blike še nerešeno. Gotovo je, da pritiškojo desničarski krogi na Milleranda, da bi ostal na svojem mestu in tako tvoril nekaj protitež proti radikalom in socialistom. V kulorjih zbornice mnijo, da bo Millerand stavljal gotove pogoje, brez katerih ne bi ostal na čelu republike, in sicer, da ostane Poruhrje zasedeno in da se sovjeti ne priznajo. Glede prvega vprašanja tudi radikali ne bodo brez jamstev od strani Nemčije izpraznili Poruhrja, čeprav bi lahko po mnenju radikalnih klubov z dobro voljo Nemčije postala zasedba Poruhrja čisto formalna stvar.

Dodela drugačna je zadeva glede priznanja Rusije. Radikali izjavljajo, da se bodo pridružili stališču Macdonalda, ki so ga tako in tako že odobrili. Radikali želijo, da se poveri najvišje mesto v državi osebi, ki je orientirana na levo.

Nejasno je, kakšno stališče bodo radikali zavzeli v vprašanju diplomatskih odnošajev do Vatikana. Kot stranka so se vedno borili proti vzpostavitvi diplomatskih odnošajev z Vatikanom. Ni še gotovo, ali so sedaj za to, da ostane francosko poslanstvo pri Vatikanu. Za odnošaje k Vatikanu pa se povdarja argument, da bi ti mogli koristiti francoski politiki v Orientu.

Francija je hotela osnovati protiruski blok

KAJ VE Povedati PARISKI «MATIN» O POTOVANJH NAŠEGA KRALJA IN MINISTRA BENEŠA.

Pariz, 15. maja. e. Beograjski dopisnik «Matina» doznava — kakor trdi, iz dobro poučenega vira — da je med potovanjem dr. Beneša v Rim in potovanjem jugoslovenske kraljeve dvojice v Pariz, tezna zveza. Gre za to, da se določijo med kabinetoma v Parizu in Rimu ter vladami Male antante skupne smernice za slučaj, da bi ruska sovjetska vlada, ki vedno kopiči čete na rumunski in poljski meji, izzvala oboroženi konflikt z Rumunsko. Vest pa je danes radi izida francoskih volitev brezpredmetna, v kolikor se tiče pogajanj za defenzivno pogodbo, ki so se vršila na eni strani med Poincarjem in Duco na drugi strani. Poincaré, ki ostane do 1. junija na svojem mestu v svrhu opravljanja poslovne redne uprave, ne more podvzeti nobene inicijative niti v stvari zunanje niti notranje politike. Kakor se je odrekel sestanku z Macdonaldom, se zdita tudi poseta jugoslovenske kraljeve dvojice in češkoslovaško-francoski razgovor odgojena na nedoločeno čas. Zelo nespametna bi bila prorokovanja o politiki, ki naj bi jo Herriot, ki se splošno smatra za Poincarjevega naslednika, vodil napram Mali antanti in Rusiji. Resnica je, da bo prvi čas po odhodu Poincarja tudi Herriot vezan na politiko svojega

prednika. Vendar pa se zatrjuje, da bo nova vlada nemudoma pričela pogajanja z Rusijo za priznanje sovjetske vlade in sklenitev trgovinske pogodbe. Če se to zgodi, nova francoska vlada gotovo ne bo hotela, da bi se sporazum z Moskvjo razbil ob besarabskem vprašanju. BENEŠ V RIMU.

Rim, 15. maja. h. Dr. Beneš je dospeel nocoj v Rim. Jutri bo Mussolini njemu na čast dal dine. Popoldne se vrši Smetanov koncert. V soboto se vrši dine na dvoru, popoldne pa sprejem na češkoslovaškem poslanstvu.

Rimsko časopisje poudarja o priliki Beneševga prihoda važnost sestanka z Mussolinijem po razgovoru med dr. Ninčiem in dr. Benešem. Pašitovski list «Nuovo Paese» piše: «Atmosfera jasnega zaupanja pričakuje v Rimu mladega agilnega zunanjega ministra češkoslovaške republike. Namen njegovega poseta je zblizanje med Češkoslovaško in Italijo in naravno tudi z Jugoslavijo. Ali s prijateljskim paktom ali brez njega, je to posledica izpremenjenih smernic Male antante, ki se po paktu z Jugoslavijo približuje Italiji, kar je za obe državi velike koristi. Nameravano je zblizanje brez vojaške zveze.»

Odgoditev reparacijskih odločitev

London, 15. maja. e. Ministrski svet je imel sejo, v kateri se je bavil izključno z zunanjo politiko. Pretresal je položaj, ki je nastal po izidu francoskih volitev, in je sklenil soglasno, da se vsa preliminarna pogajanja s Francijo glede izvedeniškega poročila o reparacijah odgodi do junija.

V doljni zbornici je Macdonald odgovarjal na vprašanja, ali ne bi kazalo povabiti Amerike, da bi se udeležila konference za medzavezniške dolgove in je dejal, da je vsak korak v tem pogledu nemogoč, dokler ni rešeno bolj splošno in bolj nujno vprašanje Dawesovega poročila. Dotlej se mora odkloniti vsaka misel združitve vprašanja reparacij z vprašanjem medzavezniških dolgov.

SKODOVE DIVIDENDE.

Dunaj, 15. maja. s. Kakor se govori v finančnih krogih, se bo na generalni skupščini Skodovih tvornic, ki se vrši 28. t. m. predlagalo izplačilo dividende 32 Kc.

LONDONSKA SENZACIJA.

London, 15. maja. e. Danes zjutraj je bila sredi mesta izvršena nadvse drzna tatvina. Pred eno najbogatejših prodajalnih draguljev se je ustavil avto, iz katerega sta stopila dva moža pred izložbeno okno; eden je udaril s kladivom po steklu in ga razbil, drugi pa je pograbil iz izložbe ovratnico s 43 diamanti, vredno okoli 10.000 sterlingov. V trenutku sta moža stopila zopet v avto in oddirjala. Policija, ki je bila nemudoma obveščena o tatvini, je res dohitela avto, v katerem je našla še soferja. Tatova sta med vožnjo izginila.

Nacionalci proti Marxovi vladi

Berlin, 15. maja. h. Nocoj se je sestalo vodstvo nemško - nacionalne stranke ter storilo nastopni sklep: Zahtevamo, da sedanja vlada po izidu volitev čim prej demisionira. Sedanja vlada nima pravice, da bi odločno zastopala Nemčijo v pogajanjih glede poročila strokovnjakov. Protestiramo proti temu, da bi sedanji kabinet predložil reparacijski komisiji zakonske načrte glede izvedbe strokovnjakega poročila ali pa da bi v pripravljenih pogajanjih organizacijskega komiteja ali reparacijske komisije podal izjavo o stališču Nemčije.

Berlin, 14. maja. s. Načrt demokratov centroma in nemške ljudske stranke, sestaviti blok sredine, je izzval pri desničarjih veliko razburjenje. Glasila desnice naznanjajo, da bi na ta blok odgovorila desnica s sestavo bloka desnice, ki bi z vso ostrožjo nastopal proti vsem ostalim strankam.

POSL. SUDAREVIČ UMRL.

Beograd, 15. maja. p. Član klerikalnega kluba poslanec Franjo Sudarevič, izvoljen v subotičkem okrožju, je včeraj preminul.

SMRT

FRANCOSKEGA DIPLOMATA.

Pariz, 15. maja. j. V 72. letu svoje starosti je danes po dolgi bolezni umrl znani pacifist De Tournelles. Bil je po poklicu diplomat ter od leta 1895. član francoskega parlamenta. Postal je slaven zlasti po svoji neutrudljivi propagandi za mednarodno razsodišče. Svoj čas je povzročilo veliko pozornost njegovo protestno pismo črnogorskomu kralju radi volne napovedi Turčiji.

POPLAVE OB DRAVI.

Ostjek, 15. maja. r. Poplava Drave na baranjski strani narašča. V vaseh Tvrđavica in Kličarda je napravila veliko škodo. Voda je podrla naslo. Okoli šest orlov zemlje je pod vodo. Na levi strani Drave so preplavljene vse hiše in vsa sela. V Ostjek je pribežalo več sto beguncev, ki so brez strehe in hrane.

Po blejskem sestanku

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je prišel v noči od srede na četrtak preko Gorice v Trst, odkoder je takoj z ekspresnim vlakom nadaljeval svoje potovanje v Rim, kamor je prišel večer popoldne. Dr. Ninčič pa je večer ob pol 5. popoldne prišel z Bleda v Ljubljano in se potem vrnil iz brzovlakom v Beograd.

Pred razstankom obeh državnikov na Bledu, je bil izdan še sledeči komuniké: »Razgovori na Bledu so bili v sredo zvečer končani. Dr. Ninčič s poslanikom Sebo je spremljal dr. Beneša do Bohinjske Bistrice. Slovo dr. Ninčiča od dr. Beneša je bilo zelo prijetno. Popolno zadovoljstvo na obeh straneh. Prebivalstvo Gorenjske je prisrčno pozdravljalo oboje ministrice zvezniških držav pri vožnji z Bleda v Bistrico. Na Bled je prišlo več tujih novinarjev, ki so se zelo zanimali za sestanke dr. Ninčiča in dr. Beneša.»

Dunajska »Neue Freie Presse« objavlja razgovor svojega posebnega poročevalca z dr. Benešem na Bledu. Na vprašanje, ali se je na sestanku z dr. Ninčičem razpravljalo tudi o eventualnem vstopu Jugoslavije, odnosno Češkoslovaške v zvezo s Francijo, oziroma Italijo, je dr. Beneš odgovoril: »Tudi o tem se je govorilo. Že na konferenci Male antante v Beogradu sem izjavil, da je Češkoslovaška vsak čas pripravljena, s svojim pristopom ojačiti italijansko - jugoslovensko prijateljsko pogodbo. Od pogajanj v Rimu bo odvisno, kaj se bo storilo in ali se bodo na ta način mogli ugotoviti jugoslovensko - italijanski odnosi. O pristopu Jugoslavije k francosko-češkoslovaški zvezi ne morem reči ničesar: ravno tako ne o tem, ali se bo o priliki poseta jugoslovenskega kralja v Parizu tozadevno storil kak korak.« Na vprašanje glede govorice o namestitvi ustanovitvi kontinentalnega bloka med Francijo, Italijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo, iz katerega ne bi bila izključena Rumunija, je izjavil dr. Beneš: »O tem sploh ni vredno govoriti, ker so te govorice popolnoma izmišljene!«

Danes popoldne prično posvetovanja dr. Beneša z Mussolinijem.

Italijanski listi naglašajo, da se bo pri tej priliki razpravljalo predvsem o vprašanjih, ki se tičejo izključno Italije in Češkoslovaške, kakor: o ureditvi vprašanja zavarovalniških zavodov in dolgovih Češkoslovaške za vzdrževanje češkoslovaških legij med svetovno vojno. Določil se bo tudi datum sestanka obojestranskih izvedencev za sklenitev medsebojne pogodbe glede železniških tarifov. Končno bo dr. Beneš izjavil vse priprave za oficiojni poset predsednika Masaryka v Rimu, ki bi se vršil meseca oktobra. O političnih pogajanjih obeh državnikov, posebno o pristopu Češkoslovaške k italijansko - jugoslovenski prijateljski pogodbi, italijanski listi še popolnoma molče. Poudarjajo samo, da streme politični odnosi med obeh državama za skupno nastopanje v vseh slučajih, kjer so tangirani interesi obeh držav in pa za ohranitev juridičnega stanja v Evropi, kakor so ga ustvarile mirovne pogodbe.

Akcija za bolnišnice

»Slovenec« poroča, da je imel izvrševalni odbor SLS v sredo zvečer sejo, na kateri je razpravljalo o škandaloznem stanju ljubljanske bolnice, poslal na razne instance več brzojavnih protestov ter sklenil sklicati 25. t. m. protestno zborovanje. Vse natanko tako, kakor so delali klerikalci s kulukom...

Takrat, ko se je v parlamentu izvrševal zakon o kuluku, so se klerikalni poslanci sprehajali po pasajah Beograda in parlamenta, posl. Hohnjec, ki je v skupščini govoril v imenu SLS, pa je izpuštal le prazne fraze ter podajal akademike proteste. Ne en klerikalni poslanec, kaj šele klub klerikalnih poslancev, se takrat ni dvignil, da bi z energičnim nastopom preprečil sprejem kuluka vsaj za Slovenijo. Pozneje se je pokazalo, da se klerikalni poslanci niti zavedali niso dalekočnosti zakona o kuluku. Velika večina njih pa menda zakonskega predloga o kuluku niti čitala ni.

Ko je začel zakon o kuluku stopati v veljavo, se je klerikalnim poslancem posvetilo v glavi. Ljudstva nejevolja, ki je zrasla tudi med pristajali SLS, jih je vzbudila, da so šli čitat zakon o kuluku. Nato so organizirali županske in druge shode proti kuluku ter po njem udrili na vse pretege, zavedajoč se, da bo zanje slaba, ako ljudske volje ne odvrnejo od sebe. Tako je moral zopet po klerikalnih shodih peti centralizem v obsegu z avtonomijo, — obadva sta namreč koncem konca vedno kriva vseh klerikalnih neuspehov in grehov. Priti pa so morali do besede demokrati, da so odpravili kuluk ter popravili strašno pogreško klerikalnih tigrov.

Z bolničnicami je sedaj ista. Do predvčerajšnjim se klerikalni prav čisto nič niso brigali za naše bolnišnice. Po volitvah, ko so klerikalci instalirali samoradikalno vladno, so v Markov protokol sicer spravili določbo, kdo mora biti deželni predsednik v Ljubljani in kaj mora Markov režim vse storiti za klerikalno kliko. — Ljubljanske bolnišnice pa v Markovem

protokolu ni! Ko so prišle bolnice v razpravo pred finančni odbor, je sicer nekaj kvasil o zdravstvu g. Zebot; ker pa ni imel pojma o stvari, je zdravstvu v Sloveniji več škodoval ko koristil, zlasti, ker je iz njegovih izjavajev neprestano štrlela demagogija. Predloga za odpravo mizerije v bolnicah ni staval nobenega!

Proračun je nato prišel pred plenem Narodno skupščino. Ker klerikalni klub ni polagal na proračun narodnega zdravja nobene posebne važnosti, je poslal v zbornico za svojega govornika gosp. Stercina, ki nemara vé o zdravstvu celo to, da čevlji žuli nogo navadno na peti, zobje pa da bole v čeljusti. G. Stercin je videl, ko je govoril o narodnem zdravstvu, le svoje vollice iz kamniškega okraja. Temu primerno je tudi govoril. Najbolj se je še zavzemal za to, da bi dala država podporo za novo bolnico Usmiljenih bratov v Kamniku, ki so se že pred leti izkazali kot izvrstni padarski mojstri.

Samoposobi razumljivo je, da tudi posl. Stercin ni staval v skupščini nobenega predloga in da je skozi okno govoril. Zebotova in Stercinova krivda in zato krivda cele klerikalne parlamentarne delegacije je, da nikdo ni staval predloga za avtonomno gospodarstvo bolnic, kakršno je bilo v pravi proračunu osvojeno po predlogu dr. Zerjave. Ako bi tigi tega ne bili prezrili, bi si lahko danes prihranili gonjo radi žalostnih razmer v bolnicah, kajti vse gorje izvira iz nespoštnosti in nepazljivosti klerikalnih poslancev.

Sedaj stopajo zakonite določbe proračuna v veljavo. Vlada in vse uradništvo je moralno in materijelno dolžno spoštovati zakon in po njem gospodariti. Naravno je, da stopajo z novim proračunom, ki ga je sestavila od klerikalcev vzdrževana in podpirana Markova vlada, v veljavo vse krutosti njegovih določb.

»Slovenec« vse to dobro ve, on se pa tudi zaveda krivde, ki jo nosijo na mizeriji bolnic klerikalni poslanci. Da odvrne pozornost svojih vollicev in javnosti od pravega krivca te mizerije, upri zarja »Slovenec« sedaj — čisto po vzgladu kulukarske kampanje — hujkajočo in divjo gonjo proti demokratom in drugim, ki so na stanju bolnišnic čisto nedolžni.

»Slovenec« gonji se je pridružil predvčerajšnjem tudi izvršilni odbor SLS. Iz dejstva, da sklene v ta namen za nedeljo javen shod, se da sklepati, da je tudi njemu samo za to, da kuje iz nesrečnih bolnikov in drugih prizadetih politični kapital, namesto da bi podvzel za pogreške poslanskih svojih tigrov prav resno, mirno, a odločno reševalno akcijo. Kdor ni zaslepljen že danes, vidi da so jo tudi pri bolnicah polomili klerikalni tigi in čisto odveč je, da bi klerikalci to polomijo še na javnem shodu s lažmi in farbarijo olepševali.

Po francoskih volitvah

Raymond Poincaré, pod čegar predsedništvom je Francija zmagovalno končala veliko vojno in si kasneje zasedbo Poruhra hotela ustvariti jamstvo za izpolnitev mirovnih obveznosti s strani Nemčije, se že pripravlja na odhod. Dne 1. junija, ko se sestane novo izvoljena francoska zbornica, poda predsedniku republike Millerandu demisijsko celokupnega kabineta. Nekateri levčarski listi govorijo celo, da se namerava, vsaj za nekaj časa, sploh umakniti iz političnega življenja in izstopiti tudi iz senata, kar pa je seveda težko pričakovati.

Kot bodoči mož Francije se splošno imenuje vodja radikalnih socialistov, lyonski župan Edouard Herriot. Poincaré se bo očitno do sestanka parlamenta izognil vsaki inicijativi v notranji in zunanji politiki Francije, opustil tudi za 19. maja dogovorjeni sestanek z angleškim premierjem Macdonaldom in prepuštil vse odločitve novi vladi. Ze prihodnje dni prispe Herriot v Pariz, da pojasni predsedniku Millerandu novo situacijo in obenem tudi svoje nazore o novih smernicah v notranji in tudi v zunanji politiki Francije. Naravno je, da vlada splošen interes predvsem za njegov zunanje-politični program. Ta je dosega v kratkih obrisih znan samo iz volilnega oklica njegove stranke, ki pravi: »Skupna naloga vseh Francozov je, da zagotovo narodno obrambo. Ščititi hočemo svojo državo s kratko vojaško službeno dobo in pametno organizacijo naroda pod orožjem. Zagovarjali smo vedno pravico Francije do obnove in dolžnost Nemčije, da izpolni svoje obveznosti. Stojimo pa na stališču, da more biti naša sigurnost definitivno zagotovljena le s mednarodnimi razsodišnimi dogovori. Želimo, da prevzame Francija v mirovni organizaciji vsega sveta inicijativo.« Sodeč po tem programu, Herriot vsaj za začetek ne misli na popolni preokret francoske zunanje politike napram Nemčiji in tudi napram Rusiji. V tem oziru je tudi preveč odvisen od francoskega javnega mnenja, ki je sicer naklonjeno ideji spravljive rešitve poredih vprašanj z Nemčijo in sovjetsko vlado, zahteva pa pred vsem dokaze o dobri volji nasprotnikov. Herriot ne bo takoj privolil v izpraznitev Poruhra in najbrže tudi ne bo takoj sledil vzgladu Macdonalda glede priznanja sovjetske Rusije. Gotovo pa bo že v najbližjem času omogočil prijateljsko razmisliva nje spornih vprašanj med Nemčijo in

Francijo. Kako se bodo razvijale stvari dalje, pa je seveda popolnoma odvisno od stališča Nemčije. Nobena francoska vlada se namreč ne bi mogla držati niti trenutke na krmilu, ako ne bi znala sivojmu narodu v reparacijskem vprašanju zadostno zaščititi njegovih interesov.

Kako stališče namerava zavzeti Herriot napram sovjetski vladi, je še negotovo. Bil je lansko leto v posebni misiji v Rusiji, kjer je dobro proučil tamkajšnje razmere. Pričakovati pa je vsekakor da v tem oziru ne bo sledil pota svojega prednika niti se oziral na stališče predsednika republike Milleranda, ki sta odklanjala obnovev stikov s sedanjim režimom v Rusiji.

PAUL PAINLEVÉ
bivši ministrski predsednik in sedanjikandidat levčarske večine parlamenta za predsednika francoske republike.

Zivojin Balugdžić

Zivojin Balugdžić, jugoslovenski poslanik v Berlinu, je eden naših najodličnejših diplomatov. Pod vlado zadnjih dveh Obrenovićev je bil njun hud nasprotnik, tako neizprosen in nevaren, da je moral Srbijo zapustiti. Živel je nato do strmoglavljenja Obrenovićev v inozemstvu in porabil to priliko za poglobljanje svojega znanja. Po tragediji 1. 1903. se je vrnil v domovino, kjer mu je bilo poverjeno mesto presbira, kjer pa je prišel kasneje v konflikt s Pašićem in zato odstopil.

Po ujedinenju je bil Balugdžić nekaj časa minister dvora, dokler ni odšel kot poslanik v Atene. Njegova zaslug je, da so se zopet zboljšali naši odnosi do Grčije, ki so bili vled grškega verolomstva v svetovni vojni precej napeti. Tudi solunska cona je v prvi vrsti njegovo delo.

Lani je bil gosp. Balugdžić imenovan na izredno važno in vled reparacij tudi zelo težavno mesto našega poslanika v Berlinu.

Ker je Balugdžić persona grata na dvoru, so se povodom njegovega predvčerajšnjega dopotovanja v Beograd razširile vesti, da ga je pozval kralj, da z njegovo pomočjo reši sedanjo težavno vladno krizo. Trdilo se je, da bo on sestavil nekako nevtrarno, izvenparlamentarno vlado. Kakor je razvidno iz zadnjih beograjskih poročil, te vesti niso bile točne. V koliko pa je gosp. Balugdžić — hud nasprotnik Pašića — vplival na to, da kralj še enkrat poskusi sestavo poslovne vlade z gosp. Davidovićem, to se seveda odteguje javnosti.

Politične beležke

+ Tudi duhovščina nezadovoljna z SLS. »Avtonomist« priobčuje dopis duhovnika s kmetov, ki zagovarja republikanstvo ter pobija politiko SLS. Članek je najbolj zanimiv zato, ker dela duhovniški dopisnik voditeljem SLS. težko očitke in jih opozarja, naj nikdar ne mislijo, da je vse pozabljeno, kar so oni zagrešili. »Kar se je v slovenski politiki zadnjih pet let dogodilo« — piše omenjeni duhovnik — »vsje bo treba še enkrat temeljito prerečeti. Treba se bo vrniti n. pr. h koroškemu plebiscitu, ki ne bo ostal pozabljen, in najti naše, odnosno naših volilnih moči prave napake. Treba bo prerečeti, zakaj Slovenec nismo na zapadu dobili vsaj tako zvane »Wilsonove črte«, ko smo je imeli bojda na razpolago. Takrat je bil naš dr. Korošec velika osebnost v Beogradu. Treba bo dognati, koliko resnice je na tem, da so naši volilni moči sami hoteli že 1. 1918. in 1919. sedanji centralizem in zakon se ni obrnilo deželni avtonomiji vsaj takrat, ko so imeli pri nas doma oblast v rokah izključno le slovenske stranke. Kakšno so bili vzroki, da so naši volilni moči izjavljali, da je slovenščina v beograjskem parlamentu nepotrebna, ker boja govorimo vsi en jezik? In tako dalje.« »Avtonomist« duhovnik s kmetov zatrjuje, da je v duhovniškem stanju »precej ta-

kih, ki tako mislijo, kakor on. Razume se, da prosil dopisnik, naj se njegovo ime zaenkrat ne objavi. Na škofiji so za tako nepokornike vsilice vedno pripravljene.

+ Kulturno bojno skomline celjske demokratske kilke. Pod tem naslovom je napisal celjski dopisnik »Slovenec« dolgočezen članek, v katerem napada na perfiden način celjski mestni magistrat odnosno županstvo, ki je po lojalnem in zadovoljivem predposvetovanju z zastopnikom cerkvene oblasti odredilo zoper opasno širjenje škrlatice, da se vrše šmarnice namesto zvečer, med 5. in 6. uro jutraj, ko otroci še ne posejajo cerkve. Vsakdo mora uvideti, da vsi ukrepi zoper to nevarno morilko mladine ne izdajo, ako se ne uporabi vsa prohibitivna sredstva tam, kjer je opasnost širjenja bolezni največja. Ako je ugotovljenih več slučajev epidemije v šolah, kjer otroci ne pridejo v neposredno dotiko med seboj, je dana tem večja možnost okuženja v natrpano polni cerkvi, kamor prihajajo verniki ne le iz mesta, ampak zlasti iz okolice, ki je vsled socijalne bede znana kot vir raznih nalezljivih bolezni. V »blaženih« avstrijskih časih je sanitetna oblast postopala čisto drugače, a vendar poslušni klerikalni državljani niso črhili besedice. Škof sam je že radi epidemije po raznih krajih odpovedal birmo, vendar ne zaradi tega, ker mu je bilo lastno življenje dražje kakor dobrobit bližnjega? In vendar zato edino zvečjavno klerikalno časopisje ni pisalo o kakem kulturnem boju. Sicer pa je namen celjske klerikalne garde prozoren. Našuvati je treba sedaj, ko se bližajo volitve, instinkt nerazsodne mase zoper avtoriteto oblasti in zoper vse, kar misli trezno in pošteno. Koncem zlobnega izpada na napredno mislečo celjsko javnost pozivlja dopisnik »Slovenec« na boj kot naprednega časopisja. Klerikalna gospoda okrog zelene mize pa naj bo dosledna. Zavrača naj z isto doslednostjo tudi razne prispevke za cerkvene potrebine iz naprednih žepov in naj pusti demokratsko »kilko« s takim nadlegovanjem pri miru.

+ Zeleni generali brez samostojnosti. Kakor poroča »Kmetijski list«, se je v soboto vrnila seja izvrševalnega odbora SKS, na kateri je govoril šef zemljoradniške stranke g. Voja Lazić iz Beograda. Iz njegovega govora, ki ga priobčuje »Kmetijski list« v celoti, posnemamo dva važna odstavka. V prvem pove g. Lazić, da je rekel kralju, naj da vlado opozicijskemu bloku ter mu povedal, da zemljoradniki sicer niso v bloku, da pa ga bodo podpirali. Iz te Lazićeve izjave je razvidno, da je bil tudi g. Pucelj za to, da dobe klerikalci Slovenijo popolnoma v svojo oblast; kaj ti klerikalci so zahtevali od opozicijskega bloka štiri ministristva ter da se jim izroči v Sloveniji vsa oblast v roke. Drugi zanimivi odstavek Lazićevega govora se glasi tako-le: »Mi smo vodili pregovore z Radićevom stranko in s tem dokazali, da hočemo popoln sporazum. Radićevi poslanci kmetje so bili popolnoma z nami, a vodstvo stranke je začelo gledati po strani naše sestanke in je prepuščalo vsake pregovore. V tem smo videli, da je nam Radić isti sovražnik, kot vse druge stranke.« Z drugimi besedami se pravi to, da so se g. Pucelj in njegovi zemljoradniški Radiću ponujali, a da jih on ni maral. Kaj pa naj si tudi pomaga s stranko, ki ima danes v Srbiji 2 poslance, v Bosni 7, v Dalmaciji in v Sloveniji pa po enega, pri prihodnjih volitvah pa še sedanjega števila poslancev ne bo več dobila. Kmetje po vsej državi obračajo hrbet zelenim generalom, katerih samostojnost je tako velika, da se spravljajo v odvisnost enkrat pri klerikalcih, drugič pa pri radićevih. Kaj posebno veliko samostojnost ima še posebej g. Pucelj, ki je sedaj izročen na milost in nemilost srbijskih, vojvodinskih in drugih zemljoradnikov, katere pri nas vsak kmet na svoji lastni koži čuti. Kot veleagrarci zahtevajo oni kar najvišje cene za moko in mast, z banakškim vinom pa so že skoraj uničili našo vinorejo. Javno je torej, da politika g. Pucelja ni v nobenem oziru samostojna niti za našega podeželana koristna in uspešna. Zato so za zemljoradnike v Beogradu tudi sklenili, da bo šla SKS v volitve sama, da bo lažje sama tepena in razirana. Sobotni sestanek izvrševalnega odbora SKS je bil menda eden zadnjih, na katerem je g. Pucelj govoril še kot poslanec.

+ Filasko v Šabcu, kjer Davidovićevskega generalštabnika Vojo Veljkovića lastni volilci niso pustili do besede, je opozicijske šefe v Beogradu tako mrzlično pretresel, da ga po svoje obračajo tudi v svoji protestni spomenici proti »Nasilju...« Zanimljivo pa je, kako o Veljkovićevem porazu piše »Beograjski dnevnik«, ki je prepričan da bo stari liberal Voja pri bodočih volitvah za vedno odstavljen od političnega popršča. Podrinjsko okrožje s Šabcem je bilo od nekdaj njegova domena, zato bo tudi sam obračunal politiko svojega izvoljenca. Pri tem ni majhne važnosti dejstvo, da se je važna organizacija demokratske stranke nedavno opredelila za politiko g. Pribečevića. In šabačka organizacija je matica ostalih podrinjskih demokratskih organizacij. — Če torej »Slovenec« in protest opozicijskih šefov navaja, da so Veljkovića izžvižgali Pribečevići »elementi«, je to z ene plati točno; takih »elementov«, ki uvidevajo pogubnost opozicijskih traktiranj in pristajajo za politiko samostojnih demokratov, je vedno več — na našo radost in opozicijsko zmedo!

Iz demokratske stranke

V nedeljo dne 18. maja se vrše sledeči sestanki in predavanja:

V Tomišlju sestanek somišljenikov demokratske stranke ob 10. uri popoldne. Udeležiti se ga ravnatelj Jug.

V Dolcem pri Ljubljani javen shod ob 7. uri jutraj. Govori g. Majcen.

IZ ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV.

Na Studencu pri Krškem predava g. nadzornik Gombač »O vinarstvu« ob 7. uri jutraj v šoli.

V Suhorju predava g. Milan Cimerman ob 3. uri popoldne »O davkih in takсах«.

V Gradacu predava g. svetnik Viljem Rohman »O travništvu« ob pol 2. uri popoldne v salonu g. Mazelieta.

V Dragatušu predava ob 11. uri popoldne g. ravnatelj Anton Merviš »O naših bodočnosti — gospodarskem razvoju«.

V Vinjem - vrhu predava ob 1. uri popoldne v gostilni g. Judniča v Stranški vasi g. nadzornik Črnaog »O splošnih gospodarskih vprašanjih«.

V Starem trgu pri Rakeku predava ob 8. uri jutraj v sokolski telovadnici g. Stojan Bajž »O socializmu in demokratizmu«.

Na Rakeku predava ob 3. uri popoldne v gostilni pri Ševanju g. Anton Likožar »O čebelarstvu«.

V Bregani se vrši predavanje »O življenju« ob 2. uri popoldne v sokolski dvorani.

Pri Sv. Jodri predava takoj po prvi masi g. Josip Zupančič »O sadjarstvu«.

V Laškem predava ob 8. uri jutraj g. Ivan Kolar »O delavskem vprašanju« in »Delavskih organizacijah«.

V Dev. Marji v Polju predava ob 9. uri popoldne pri Kuharju (Vevče) gosp. prof. Jeras »O umiku skozi Albanijo«.

V Trbovljah predava ob 2. uri popoldne g. dr. Plivko »O narodnostnih in socialnih motivih v borbi za naše ujedinjenje«.

V Gribljah v Beli Krajini predava g. prof. Dolžan ob 3. uri popoldne v šoli »O postanku sveta«.

Borza

15. maja.

ZAGREB. V efektih je tendenca nespremenjena. V bančnih papirjih ni prišlo do nikakih večjih sprememb. Promet je bil zelo slab. Pri industrijskih papirjih je vladalo večje zanimanje za delnice šecerane, ki so poskočile radi uvrščenja na dunajski borzi. Gutmann in Trbovlje sta oslabela. Pri državnih papirjih se je razvil živahen promet v 7 odst. investicijskem posojilu, ki je poskočilo. — V devizah je položaj ostal v glavnem nespremenjen. Zaključeni tečaj so napravljani na včerajšnji baz. Deviza na Prago, ki je včeraj neznatno oslabela, je danes nekoliko poskočila radi večjega povpraševanja in ker je mednarodno čvrstjeja. Tudi Pariz je danes dalje porasel. Čvrstejši je tudi London. Blaga je bilo dovolj, a promet minimalen. Notirale so devize: Amsterdam 8020 do 8050, Dunaj 0.1175 do 0.11575, Budimpešta 0 do 0.115, Bukarešta 89 do 42, Italija izplačilo 859.9 do 862.9, Kristijanija 0 do 1180, London izplačilo 859.5 do 858.5, ček 859.25 do 856.25, New-York ček 80.8 do 81.8, Pariz 484.7 do 489.7, Praga 238 do 241, Sofija 0 do 59, Stockholm 0 do 2180, Švica 1435 do 1445, ček 1484 do 1444; valute: dolar 78.75 do 80.75, aK 0 do 0.1145, K 0 do 239, lire 856 do 859; efekti: Trgovanka 89 do 41, Eskomptna 184 do 185, Kreditna Zagreb 182 do 135, Hipo 68 do 71, Jugo 120 do 121, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Prašteditona 915 do 920, Etno 184 do 185, Slovenska 120 do 122, Srpska 140 do 141, Eksploatacija 125 do 130, Šecerana 1190 do 1210, Isis 59 do 60, Narodna šumska 100 do 110, Nihag 100 do 107.5, Gutmann 850 do 900, Slaveks 400 do 450, Slavonija 110 do 113, Trbovlje 590 do 600, Union 700 do 750, Vevče 0 do 170, 7 odst. investicijsko 67 do 68.5, Vojna škoda 140.5 do 141.5.

BEograd. Tendence čvrsta, po borzi nestanovitna. Notirale so devize: Dunaj 0.11475 do 0.11485, Budimpešta 0 do 0.1075, Bukarešta 39.75 do 40.25, Italija 961.5 do 961.85, London 355.25 do 355.75, New-York 81.4 do 81.5, Pariz 488 do 490, Praga 239.5 do 239.75, Saluto 165 do 0, Švica 1438.5 do 1438.9; valute (zaključki): K 288; termineki zaključki za 30. junija: Švica 14.42, Pariz 494, investicijsko 67, Vojna škoda 146.75, duhanske srečke 107, Narodna banka 8900.

CURih. Beograd 6.95, New York 564.50, London 24.67, Pariz 33.45, Milan 25.12, Praga 16.60, Budimpešta 0.0065, Bukarešta 2.85, Sofija 4.10, Dunaj 0.0079 pet osmk.

TRST. Beograd 27.70 do 27.90, Dunaj 0.0315 do 0.0325, Praga 66 do 66.50, New York 22.45 do 22.60, Curih 396 do 399, valute: dinarji 27.70 do 28, 20 zlatih frankov 87.20 do 87.60, uradni tečaj zlate lire 432.87.

DUNAJ. devize: Beograd 871 do 875, Berlin 16.35 do 16.65, Milan 3164 do 3176, New York 70.935 do 71.185, Praga 2093 do 2103, valute: dolarji 70.460 do 70.860, lire 3160 do 3180, dinarji 868 do 874.

PRAGA. Beograd 42.675, Rim 155.25, Budimpešta 3.675, New York 33.95.

BERLIN. Beograd 5.255, Milan 18.95, Praga 12.46, New York 419.

NEW YORK. Beograd 122.75, Berlin 23.75, London 436.75, Pariz 582.25, Curih 1771, Milan 444.50, Budimpešta 12.50, Praga 295.

Naročajte dnevnik „Jutro“!

Naši Kraji in Ljudje

Strašen umor pod Smarno goro

ŽIVLJENSKA TRAGEDIJA NESREČNE ŽENE. — ŽRTEV SATANSKIH NAČRTOV. — MESTO V AMERIKO V SMRT.

V sredo, okrog 4. popoldne, se je podal 26 letni posestnikov sin Andrej Večar iz Vikeč pod Smarno goro v gozd kosit mah. Ker ga je prišla žena, je šel k studencu pit. Na svoje veliko začudenje je opazil na senožeti, ki il pravilo domačini »na Hšlele«, pod nekim drevesom boljše oblečeno žensko — mrtvo na tleh. Pogled na mrtveca, ki je imel obraz popolnoma zalit s krvjo, ga je močno prestrašil in zdiral je takoj na orožniško postajo v Vodice in naznanil tamkajšnje svoje strahovito odkritje.

Teden dni trajajoči prvi zakon.

L. 1914, tik pred izbruhom svetovne vojne se je takrat komaj 19 let stara Marija Kurent, jako zala in pridna hčerka posestnika Franceta Kurenta iz Zgoranj pri Skarčiču poročila posestniku Janeza Baloha. Oče je bil veselje dovoliti se nepolnoletni svoji hčerki zakon, ker je bil Baloh znan kot pošten in pameten človek. Krvava vojna vihra pa je že čez teden dni ločila srečno zakonsko dvojico. Težko in solz polno je bilo slovo obeh, njiju starše pa so obilile tople solze. Temne slutnje so se podile po glavi mlade žene, ki so se žal le preno uresničile in za vedno razdrle vezi dveh ljubečih se src. Janez Baloh je namreč kmalu padel na fronti in ostavil mlado vdovo — mlado mater. Čez devet mesecev je namreč porodila zdravega dekliča.

Nesrečni drugi zakon.

Marija Baloh se je po rojstvu otroka čez nekaj časa poročila s posestnikom Matevžem Zevnikom. Ta pa je bil vse prei, samo ne dober gospodar in žena je s strahom gledala, kako propada posestvo. Zaman so bila vsa njena svarila in prošnje. Zevnik je kmalu prodal svoje posestvo in še hišo. Odnosili med obema so postajali od tedna do tedna bolj napeti. Zevnik se je vdal tudi plač in prihajal čisto v poznih nočnih urah mo no vinjen domov. Pri takih prilikah je bil surov in skrajno prepirljiv. Raztogotila ga je najmanjša stvarica. Nekega večera je v pljanosti zagrozil ženi, da bo ustrelil njo in pogljal potem še sebi kroglo v glavo. Marija je morala ponovno zbežati od doma in je tudi prenočila pri drugih ljudeh. Ko je končno uvidela, da je popolnoma izključeno, da bi spravila svojega moža na pravo pot je sklenila, da ga za vedno zapusti. To je približno pred enim mesecem tudi storila in se s svojo 8 letno hčerko iz prvega zakona in tremi Zevnikovimi otroci, od katerih ima najmlajši dve leti, izselila k sorodnikom.

Usodopolno poznanstvo.

V nesrečni drugi zakon, ki je bil za Marijo Zevnik pravi pekel, pa je med tem razpredel svoje mreže tudi 33 letni posestnik Janez Kristan iz Zg. Pirnič, človek silno slabega slovesa. Znal si je pridobiti naklonjenost nesrečne ženske in jo, kakor zli duh, končno popolnoma omamlil. Kristan se je bavil predvsem s tihotapstvom in je pravkar radi tihotapstva odsedel v Trstu 11 mesečno kazen, v Gorici pa je bil že poprej zaprt radi enakega delikta dva meseca. Brutalen in surov že po naravi je daleč naokoli znan kot velik razgrajal in pretepač. Vse se ga je balo in izogibalo. Kot star lisjak je kmalu spoznal slabosti nesrečne Marije in jo končno popolnoma zapletel v svoje mreže. Marija ni niti slutila, kako satanske načrte je med tem koval Kristan. Pred nekaj tedni ji je nenadoma pričel prigovarjati, da naj bi se z njim izselila v Ameriko. Da preskrbi potrebne vozne listke in dokumente, mu je Zevnikova v resnici izročila 35.000 K, nakar je Kristan obljubil, da odpotuje v kratkem v Zagreb na ameriški konzulat. Toda prišlo ni niti dovoljenje za izselitev, še manj pa vozni listki. Nasprotno, Kristan je o tem načrtu, ko je imel denar v rokah, nenadoma obmolnil. Zevnikova je pričela zato nanj vedno bolj pritisniti in zahtevala pojasnila.

Mesto v Ameriko v smrt.

Za torej zvečer jo je Kristan v resnici povabil na svoj dom, da ji vse razloži. Spal je običajno na svojem podu. Marija Zevnik se je odzvala njegovemu vabilu in se ni več vrnila. Se predno pa se je napotila h Kristanu, je skočila k neki svoji intimni prijateljici in ji zaupala, da ji je Kristan naročil: »Ampak, da ja noben hudič ne bo s teboj prišel. Ako te je strah, ti bom pa sam prišel nasproti!« Bilo je namreč okoli 10. zvečer, ko je Zevnikova krenila h Kristanu. Pred odhodom z doma se je poslovila z besedami: »Z bogom, grem v Ameriko s Kristanom, da preskrbim sebe in svoje otroke!« Kristan jo je nato zvalil v gozd, jo tamka opopal in ustrelil in se vrnil potem hladnokrvno domov.

Kako je bil izvršen umor.

Marijo Zevnikovo so našli popolnoma v krvi. Ležala je vznak. Iz raznih znakov je razvidno, da je Kristan svojo žrtev nagovarjal tudi k spolnemu aktu, potem pa ji je pokleknal na prsa, jo zgrabil za vrat in oddal nanjo dva strela s samokresom. Prvega pri desnem očesu. Krogla je prodrla skozi možgane in običala v kitah. Drugi strel jo je zadel na desni stran nosa in je krogla neznanokje običala. Smrt je nastopila takoj.

Aretacija morilca.

Orožniki so takoj odredili obširno preiskavo in kmalu doznali za vse okolnosti, iz katerih so mogli sklepati, kdo je morilec. Podali so se zato takoj na Kristanov dom. Našli so ga v kleti v trenutku, ko je pripravljala neka zidarska dela. Kristan je mirno vprašal: »Kaj pa je!« Delal se je popolnoma nevednega. Ko pa mu je bila napovedana aretacija, je postal surov in je psoval orožnike. Zatrjeval je tudi, čeprav mu nikdo ni povedal, zakaj je aretirani, da je popolnoma nedolžen. Pri umorjenki so našli v nedrjih 84 bankovcev po 100 Din in 6 komadov po 1000 Din. Za ta denar, ki ga je imela Zevnikova pripravljena za potovanje v Ameriko, morilec očividno ni vedel, pač pa ji je vzel torbico, v kateri je imela 5600 K in pa uro. Še v sredo zvečer so orožniki aretirali tudi Matevža Zevnika, moža umorjenke, ker je osumljen s krivde na umoru. Vendar pa ni nobenega dokaza za to in bo Zevnik najbrže kmalu izpuščen. Komisija, ki je bila včeraj, ob treh popoldne, na kraju umora, je obstojala iz kamniških zdravnikov dr. Dereanija in dr. Polca, ter okrajnega sodnika Tschinkla.

Čaruga, pajdaš in pravica

V sredo se je pri popoldanskem zaslišanju Čaruge pretresala še usmrtna pajdaša Matote, ki ga je poglavar Čaruga za kazen zahrbtnosti spravil na oni svet. Zdalj taji čin v celoti, nakar je prišel na vrsto 13. slučaj: dne 30. julija 1921. je Čaruga poslal upravitelju majericje Krivaje pri Novi Bukovici, Stepanu Bogarju, pismo z zahtevkom, da v pet minutah prinese 5000 Din, sicer da ga ubije. Čaruga priznava ta slučaj, ker mu predsednik predoči zadevno pismo, izgovarja pa se, da ga je k temu nagovoril pajdaš Predragović. 14. tolovajstvo je Čaruga s tremi pajdaši izvršil 16. avgusta 1921., ko je ponoči vlomil v hišo cestarja Josipa Ciglerja v Vočinu ter ugrabil 2925 Din. Čaruga pravi, da se mu o tem razbojstvu ni nikoli sanjalo in da ga je gotovo izvršil sam pajdaš Predragović, nato pa nanj napravil krivdo. Dne 26. avgusta 1921. je Jovo Čaruga — 15. slučaj — ponovno poslal upravitelju Bogarju v Krivaji ultimativno pismo za 5000 Din. Ker Bogarj denarja ni prinesel, je Čaruga z dvema pajdašema začel ostro streljati proti majericji. Hlapci pa so ogenj vračali in tolovajji so se morali umakniti v šumo. Čaruga ta napad priznava, pravi pa, da kakega pajdaša Marka Baniča, ki se navaja v tem slučaju, sploh ne pozna.

Pretresanje 16. slučaja tipično izkazuje nespretno in nalivno zagovarjanje »Junka« Jove. V noči 5. septembra 1921. je Čaruga s pet pajdaši zapored obiskal samotne hiše Imbre Hercoga, Iljije Nenadovića, Vasilja Milera, Edvarda Klimeka in Danice Miller ob cesti v gozdovju Sadika. Povsod so vdrl v stanovanje z naperjenimi puškami in samokresi ter stanovalce izdatno opljačkali. Celoten plen je iznašal 8500 Din in minog oblike. Čaruga priznava le polovico krivde in izjavlja: »Pri ropanju sem bil poleg, to je res. Toda nedolžen sem v toliko, ker so me nagovorili tovariši. Sodelovati sem moral, sicer bi bil z mano slabo obračunali. Tovariši Marka Baniča in Nikolaja Mihaljevića, ki ju navajata v tem slučaju, pa sploh ne poznam. V ostalem pa sem se tolovajstva udeležil samo zato, da rešim nedolžne ljudi.«

Predsednik senata: »Čemu ste jih tedaj zvezavali?«

Čaruga: »Da ne bi pobegnili in da jih tovariši v begu ne bi postrelili.«

Predsednik: »Glej no, kako ste Vi dober človek! (Splošen smeh.) A ste vzeli kaj denarja?«

Čaruga: »Jaz ne. Jaz sem samo pregledoval stvari v hišah in vzel neko prazno beležnico za svoje zapiske.«

Predsednik: »Že zopet vse preobračate! — in mi predoči zapisnik izpovedi s krivcev Marka Baniča in Nikolaja Mihaljevića, ki soglasno obtežujejo Čarugo.«

Čaruga: »Kako pa ste si plen razdelili?«

Čaruga: »Ne vem ničesar, jaz nisem vzel nič. Vse je pobral Vid Predragović — (ki je že v grobu!) S tem je bil v sredo zaključen tretji dan razprave.

Včeraj se je razprava kakor običajno pričela ob 9. dopoldne in dvorana je bila zopet nabito polna. Opaža se, da itak ogromni interes za Čarugo še narašča. Bil pa je Čaruga včeraj ves izpremenjen tudi humor ga že mineva. Njegov bratelj dr. Bulter je posredoval, da je Čaruga v sredo zvečer preiskal zdravnik ter mu z medicamenti olajšal živčevje. Razprava je včeraj začela 18. slučaj. Dne 2. julija 1922. je Čaruga z dvema komplicoma vdrl v hišo obitelji Plačak v Ostrošinci ter s samokresom v roki zahteval denar. Plen je iznašal nekaj gotovine, zlatnikov in srebrno uro. Čaruga pravi: »Pri tem slučaju nisem sodeloval, izvedel pa sem zanj in se odpravil v Srbijo, kjer sem živel ves čas boravka pošteno ter kupčeval s svinjami.« — Toda preden je Čaruga odšel v Srbijo, je dne 3. julija 1922. v družbi komplicov prejšnjega dne napadel kmeta Ferščka. Pri napadu je komplice Čurković ustrelil Ferščka s samokresom, nakar so pobrali nekaj zlatnine in drugih vrednosti. Čaruga zločin priznava.

Naslednji, 21. slučaj obravnava usmrtna pajdaša Čurkovića, ki jo je Čaruga izvršil po »statutih in disciplini«. Pajdaš Čurković se je nekoč vmešal v prepri med Čarugo in nekim komplicom ter se nato direktno sporekel s Čarugo. Predsednik senata opozarja Čarugo, da je smrtno obsodbo izvršil kot poglavar po § 1. svojih tolovajskih statutih, kar pa Čaruga zdej ovrča in pravi, da je Čurkovića ustrelil v afektu, brez premisleka. Po enournem odmoru je prišel na vrsto 22. slučaj, ki se je odigral lani 20. aprila v Sredjancih. Takrat je Čaruga z dvema pajdašema ponoči vdrl v Merhardtovo gostilno in pobral denar ter zlatnino in srebrnino. Čaruga priznava zločin (ki razmeroma ni pretežak), udeležil pa da se ga je pod priiskom svojih dveh pajdašev, ki bi ga sicer bila ubila. S tem je bila razprava prekinjena preko poldneva.

Važna civilno-pravna odredba

Izprememba pristojnosti mere za pravde pred okrajnimi in deželnimi (okrožnimi) sodišči v Sloveniji.

Naredba ministra pravde, ki je te dni izšla v Službenih Novinah na temelju čl. 87 finančnega zakona za leto 1924 in 1925, izmenjuje in povišuje za veljavo od 1. junija t. l. denarne postavke, po ka-

terih se ravna stvarna podsodnost sodišč v civilnih pravnih. Najvažnejše določbe so: 1. pred okrajna sodišča spadajo pravde v denarju ali denarni vrednosti do vseh 6250 Din (je 25.000 K), 2. pri okrožnih sodiščih in pri deželnem sodišču v Ljubljani sodi v pravnih iste vrste do vseh 125.000 Din (je 500.000 kron) sodnik poedinec. 3. V opominjalnem postopanju se smejo izdati plačilna povelja do vseh 6250 Din. 4. Stari propisi o podsodnosti veljajo samo za pravde, v katerih se je do konca maja po prejem naroku že pričela ustna sporna razprava. S 1. junijem t. l. bodo toraj okrožna sodišča in ljubljansko deželno sodišče oddala vse pri njih že vložene tožbe do vrednosti 25.000 K, o katerih do konca maja niso sporno razpravljala v stvari sami, pristojnim okrajnim sodiščem, o vseh pravnih za višje zneske do pol milijona kron bo sodil pri deželnem sodišču in pri okrožnih sodiščih en sam sodnik in samo v zadevah, ki se tičejo višjih zneskov, bo razpravljal in sodil senat treh sodnikov.

Tako se smemo nadejati, da naša sodišča v doglednem času odpravijo zastonke, s katerimi so se zadnji dve leti borila v občutno škodo strank, in da ji zopet prirobo sloves, da ne sodijo samo dobro, nego tudi hitro. Bati pa se tu ni, da bodo poslej preobremenjena okrožna sodišča, ker se bodo zastanki zbornih sodišč porazdelili med vsa okrajna sodišča, tako da posamezno sodišče ne bo preveč prizadeto.

Prvovrstna restavracija

sprejme več natakarev, dobre moči.

2437a

Dopisi

POLJANSKA DOLINA. Preteklo nedeljo dne 11. maja so prihitela br. Sokolska društva iz Zirov, Gorenje vasi in Poljan na Hotavljah. Člani in članice so vežbali redovne vaje, nato pa so vsi oddelki izvajali letošnje proste vaje. Za tem so se razvila animirana prosta zabava v prostorih br. Brejca. Pri telovadbi se je nabralo obilo gledalcev, nekateri celo iz 8 ure oddaljenih vasi, kar je v prijetno zavest, da ima Sokolstvo pri nas dovolj in navdušenih prijateljev. V nedeljo dne 18. maja na svidenje na javnem zletu v Poljanah. Začetek ob 3. uri popoldne. Zdravo!

RAKEK. Dne 18. maja, v nedeljo ob 15. uri predava g. Likozar na Rakeku o »čebelarstvu« v gostilni Ševar. Ker je to predavanje v gospodarskem oziru zelo važno — namerava se na tem sestanku postaviti kamen za ustanovitev čebelarke zadruge za Notranjsko — vabimo vse čebelarje in prijatelje ter gospodarske panoge, da se istega kar v največjem številu udeležijo.

LITIJA. Prostov. gas. društvo v Litiji razvije v nedeljo dne 1. junija svoj društveni prapor. Ta izredni dogodek prouži v veliko svečanostjo, ki se je udeležijo vsa društva iz bližnje in daljnje okolice. Razvije prapora se vrši dopoldne ob 10. uri, popoldne ob 3. uri pa se zaključijo svečanosti z ljudsko veselico. Pri vseh prireditvah sodeluje železničarska godba z Zidanega mosta.

CRNOMELJ. Naš Sokol vrlo napreduje. Nismo še pozabili dobro uspešnega koncerta, ki ga je priredil glasbeni odsek Sokola, že nam je podal v soboto in nedeljo šoleiro »Veleturist«, ki nas je nad vse naše pričakovanje zadovoljila. Vse igralke in igralci so izvajali svoje vloge prav dobro, nekateri naravnost mojstrsko. Izvabili so nam mnogo zdravega smeha. Hvala vsem za lep večer, ki ste ga nam pripravili s svojo marljivostjo in požrtvovalnostjo. Pa kaj naj pomenja ta vaša mrzlična naglost, marljivost in vztrajnost? Gotovo vas krepi v vsem vašem delu in vaši požrtvovalnosti ena misel, ena želja: Letos se mora dvigniti iz tal vsaj glavni del Sokolskega doma, velika dvorana. Upamo, da se pri toliki marljivosti in vztrajnosti gotovo uresniči ta vaša iskrena želja, ki jo nosite v svojih sokolskih srcih že več let. Stori boste s tem pride v začetku meseca junija v Prago na mednarodne glasbene svečanosti. Rolland bo ob tej priliki študiral češko glasbo, o kateri namerava pisati študijo.

Opera »Monna Lisa« v Berlinu. Max Schilling, umetnostni ravnatelj orkestra državne opere v Berlinu, je skomponiral opero v dveh dejanjih »Monna Lisa«. Svoje delo izvaja sedaj v Ameriki. Snov za opero je Schilling zajel iz italijanskega cinquantista, dobe Leonarda da Vincija.

Naslednica Eleanor Duse v Italiji. Italijanski gledališki umetnosti postaja bolj in bolj Vera Vergani, umetnica jake osebnosti in izvrstne interpretacije. Nedavno je doživela v V. n. n. velikansko triumfe v Borgheserji orami »Vojvodin«. Poleg Verganijeve je sedaj v Italiji silno priljubljena Rusinja Tatjana »rlovina, ki tako dovršeno recitira italijansko, da je postala ljubljenska italijanske gledališke publike.

»Kamela skozi uho šivanke«, komedija češkega pisatelja Langerja, k' je doživela tudi na slovenskem odru prav dober uspeh, se sedaj uprizarja v Chicagu. Američani so s komedijo zadovoljni in jo odobravajo.

Letošnja mednarodna razstava upodablja umetnosti v Benetkah, po številu XIV., pokazuje glasom kritiki očiten

zopet korak naprej v svojem in napredku vsega belokranjskega naroda in mesta Crnomlja, ki bo zopet za lepo stavbo bogatejši. Le krepko in vztrajno naprej, naša pomoč vam je zagotovljena. Zdravo!

KOČEVJE. Člana ljubljanske opere, gđ. Šfiligoj in g. Šubelj, sta priredila dne 8. maja v Kočevju umetniški koncert, ki je vsestransko sijajno uspel. Gđ. Šfiligoj ima lep alt (mezzo-sopran), blagolasičen in poln, ki opravičuje najbolj up v njeno umetniško bodočnost. Glas je v vseh legah precej enakobarven, v visokihah nekoliko trd, kar pa bo umetnica s gojenjem prav lahko izpopolnila. Posebno dovršeno je pela ario Azurene in pa Habanero iz opere »Carmen«. G. Šubelj s svojim ob tenor mejočim baritonom je pokazal jako skrbno gojenje svojega glasu. Njegov nastavek je lahak, glas zelo obsežen, v nižini paš nekoliko slab, kar se bo vsakekoro zboljšalo, ko bo izstopil iz mladinskih let. Zelo inteligenten in karakterističen je način njegovega prednašanja, razločnost njegovega izgovora; to smo opazili posebno pri »Hopaku« od Musorgskega. Mojstrsko delo je bila arija Rigolettija, glasovno i tehnično kakor tudi notranje i predelana v najmanjši detajle, vsak gibljaj čuta in duše podčrtana z živahno mimiko. Vabljuje intermezzo je bila prednašanje pijanistke gđ. Marice Vogelink, ki je tudi sicer spremljala oba pevca na klavirju. Ta še zelo mlada dama je grazičen talent, ki še zelo mnogo obeta. Kočevska publika, ki je dvorano popolnoma napolnila, je hvaležno kvitirala umetniška izvajanja z burnim aplavzom in se dolgo ni mogla odločiti, da bi zapustila dvorano, čeprav je bil program že izčrpan in so umetniki tudi že bili dodali nekaj točk.

BREZICE. Pevski zbor »Čitalnice« v Brezlicah se prav lepo razvija in dobro rapreduje. V soboto dne 17. maja ob 8. uri zvečer priredi v veliki dvorani Narodnega doma prvi veliki pomladni koncert s sodelovanjem solista g. Aug. Zivkota iz Maribora. Za koncert vlada veliko zanimanje. Spored vsrubeje koroške, prekmurske in naše narodne pesmi, katere bo izvojeval moški in mešani pevski zbor. Zeleti je, da se občinstvo, ki ljubi slovanstvo pesem, koncerta polnoštevilno udeleži ter tako moralno in gmotno podpre naše kulturno društvo.

— L. —
DOL PRI HRASTNIKU. Krepke razvoj demokratske stranke v občini Sv. Kristof je povzročil velik strah med klerikali, zlasti v onih selih, ki spadajo k župniji Dol in kjer terorizira neka trojica politično nezavezne volilce. Dolski župan Jaka, njegov zaščitnik župnik in prvi svetovalec kristofsko občine so prišli do prepričanja, da bo njih kraljestvo na tem svetu v zelo v najkrajšem času konec, ako se ne poseče, razdružiti občine Sv. Kristof in združiti njene tri pasivne, a po ogromni večini svojih volilcev najbolj klerikalne davčne občine z dolsko politično občino. Kristofski, po večini klerikalni občinski odbor, je kaj rad ustregel zahtevi po razdružitvi, da se iznebi največjih sitnečev. Našlih, po župnikovi milosti izvoljenih klerikalnih občinskih odborakov najnujnejša želja pa je, da se pojavijo čim prej v bratskem objemu s sosedji v tukajšnji občinski posvetovalnici. Ali je združitev v korist ali v škodo dolskim občanom, to je klerikalni večini občinskega odbora brez vsakega pomena. Kako površno je utemeljeval dolski župan združitev, je težko opisati. Nič bolj srečno ni tega storil župnik. Izračunila in dokazala sta, da dvakrat pet ni deset, marveč le polovica od pet in da ne plača isti, ki plačuje dolg 1000 Din deset let nič več, nego oni, ki dolguje 500 Din in jih hoče v 5 letih poravnati. Ker napredna manjšina občine odbora takega računa ni mogla priznati, je »svoznica« ljudstva in svojih volilcev, kajti nekatoliško je, ker ne dopusti, da bi se povisale po združitvi dolskim dakovkoplačevalcem občinske doklade na vse direktne davke še za 100 odst., in da bi bili prebivalci, katerih število bi naraslo nad 2000, še poleg tega deležni vseh dobrot zakona o višjih taksah, ki so tako lep uspeh 13-mesečnega plodonosnega delovanja 21 klerikalnih tigrov v Bogradu.

povratek slikarstva in kiparstva k klasicizmu.

Mednarodne glasbene svečanosti v Pragi se bodo vršile letos 31. maja ter 1. in 2. junija. V teh dneh se bodo izvajali trije mednarodni koncerti za orkester. Pri vseh teh prireditvah nastopi praška Filharmonija po' vodstvom znamenitih domačih in inozemskih dirigentov in solistov. Šest del se bo na glasbenih svečanostih izvajalo sploh prvič. Dirigiral bodo poleg drugih Alfred Casella iz Rima, Evgen Gossens iz Londona in Rudolf Schulz-Dornburg iz Bochuma.

Nove knjige

Priporočamo Novačanove novele
JAMOSILNIK.
Broš. Din 40—, vez. Din 48—, poštnina Din 150. — Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Fogazzarov roman
SVETNIK,
ki pobija klerikalizem in politično delovanje duhovščine ter je vzbudil v Vatikanu hud odpor, je izšel v slovenskem prevodu pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Broš. Din 64—, vez. Din 72—, poštnina Din 2—

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Petek, 16.: »Kamela skozi uho šivanke«. D.
Sobota, 17.: Zaprt (radi gostovanja Hudožestvenikov).
Nedelja, 18.: Zaprt.
Ponedeljek, 19.: Zaprt.
Torek, 20.: Zaprt.

Ljubljanska opera.

Petek, 16.: »Manon Lescaut«. F.
Sobota, 17.: »Selo Stepančičovo«. Gostovanje Hudožestvenikov. Izv.
Nedelja, 18.: »Življenjski boj«. Izv. Gostovanje Hudožestvenikov.
Ponedeljek, 19.: »Jekaterina Ivanovna«. Izv. Gostovanje Hudožestvenikov.

Mariborsko gledališče.

Petek, 16.: Zaprt.
Sobota, 17.: »Cardaška kneginja«. B.

Ljubljanska opera: (Gostovanje gospodične Ane Rotove v »Faustu«). Sinoli je nastopila v Gounodovem »Faustu« go-

spodična Rotova. Pela je vlogo Margarete. Ker je bil to njen prvi nastop na odru, je razumljivo, da ga je absolvirala plaho. Njen glas je drugače prijeten; materijal je dober, toda ne dovolj opiljen in tudi ne posebno obsežen. Po nakitini ariji je gospodična žela pohvalo ob odprti sceni. — Kakor običajno, je bil v petju in igri silajen g. Popov, ki se mu poslušalci niso mogli dovolj zaljubliti za njegovo plemenito interpretacijo Valentina.

Mariborsko gledališče. Za petek 16. maja napovedana premijera »Kamela skozi uho šivanke« mora radi nenadne obolevosti gđ. Kogljave odpasti.

Koncert Bette-Thierry v Gorici. — 14. t. m. sta priredila v Gorici koncert g. Bette in g. Thierry-Kavčnikova. Pela sta pred razprodano dvorano in žela nedeljeno odobravanje.

Tri novitete v ojsiškem gledališču. Narodno gledališče v Osijeku uprizarja sedaj tri posrečene enodejanske iz mlade arbohrvatske drame: Petije Petrovića »Stojanko«, Ulderika Donadinija »Gogolevo smrti« in Bezovičev »Osest«.

Tenorist Rijavec v beograjskem »Lakmé«. Naš rojak, tenorist g. Jos. Rijavec, član beograjske opere, je zadnje dni pel v operi »Lakmé« s tolikim uspehom, da ga beograjska kritika stavi za vzgled vsem pevcem, ki nastopajo v tej tenorski partiji.

Zagrebaška opera in ojsiška opereta. Zagrebaška opera je odšla na gostovanje v Sarajevo, kjer ostane približno deset dni. V Zagreb pa je dospela ojsiška opereta, ki nastopa te dni s svojim repertoarjem v zagrebškem operetnem gledališču.

Odviritev gostovanja zagrebške opere v Sarajevo. Zagrebaška opera je 13. t. m. dopotovala v Sarajevo, kjer je istega dne zvečer otvorila gostovanje s Smetanovo »Prodano nevesto« v popolnoma razprodanem gledališču.

Pevsko društvo »Stanković« iz Beograda se nahaja sedaj na turneji po Dalmaciji. Pravkar je koncertiralo v Splitu, odkoder odpotuje v Dubrovnik in Sarajevo. »Stanković« doživlja na svoji turneji najlepše uspehe in je deležen splošnega priznanja vseh, ki obiskujejo njegove koncerte.

Romain Rolland pride v Prago. Francoski pisatelj Romain Rolland, kakor ga drugače imenujejo, francoski Tolstoj,

pride v začetku meseca junija v Prago na mednarodne glasbene svečanosti. Rolland bo ob tej priliki študiral češko glasbo, o kateri namerava pisati študijo.

Opera »Monna Lisa« v Berlinu. Max Schilling, umetnostni ravnatelj orkestra državne opere v Berlinu, je skomponiral opero v dveh dejanjih »Monna Lisa«. Svoje delo izvaja sedaj v Ameriki. Snov za opero je Schilling zajel iz italijanskega cinquantista, dobe Leonarda da Vincija.

Naslednica Eleanor Duse v Italiji. Italijanski gledališki umetnosti postaja bolj in bolj Vera Vergani, umetnica jake osebnosti in izvrstne interpretacije. Nedavno je doživela v V. n. n. velikansko triumfe v Borgheserji orami »Vojvodin«. Poleg Verganijeve je sedaj v Italiji silno priljubljena Rusinja Tatjana »rlovina, ki tako dovršeno recitira italijansko, da je postala ljubljenska italijanske gledališke publike.

»Kamela skozi uho šivanke«, komedija češkega pisatelja Langerja, k' je doživela tudi na slovenskem odru prav dober uspeh, se sedaj uprizarja v Chicagu. Američani so s komedijo zadovoljni in jo odobravajo.

Letošnja mednarodna razstava upodablja umetnosti v Benetkah, po številu XIV., pokazuje glasom kritiki očiten

Domače vesti

* **Iz sanitetne službe.** Z odlokom ministra za narodno zdravje je dr. Leon Savin imenovan za začasnega sekundarja v splošni bolnici v Ljubljani.

* **Odlikovanja.** Odlikovana sta: Stanislav Binički, direktor opere v Beogradu in zborovodja pevskega društva «Stankovič», z redom Karagjorgjeve zvezde 4. vrste ter Borivoje Rasković, član narodnega gledališča v Zagrebu, z redom Sv. Save 5. vrste.

* **Iz državne službe.** Na podlagi zakona o splošni upravi so dodeljeni v službovanje: inspektor generalne direkcije voda v Ljubljani Vladimir Fazan velikemu županu ljubljanske oblasti pri oblastnem hidrotehničnem oddelku; istotako inspektor Ivan Petrič, inspektor Karel Sturm, inženjer Alojzij Hečvar in sekretar Leon Levicki. Inženjer Oskar Jurau je dodeljen okrajnemu hidrotehničnemu oddelku v Celju za okraje Celje, Konjice, Gornji grad in Šmarje-Rogatec-Kozje, istotako tudi inženjer Viktor Piletič, ki je bil doslej dodeljen hidrotehničnemu oddelku v Celju. Maturant Albin Novak je imenovan za pripravnika pri komisariatu železniške policije v Mariboru. Trajno so upokojeni: Vladimir Kuret, kmetijski učitelj pri pokrajinski upravi v Ljubljani; nadalje personalni referent Anton Lavrič, kmetijski strokovni uradnik Janko Levčar, gradbeni nadoficijal Rudolf Rusijev in pisarniška oficijantka Marija Nifergal, vsi pri pokrajinski upravi v Ljubljani.

* **Razpis štipendij.** Francoska vlada razpisuje za študijsko leto 1924-25. Šestnajst štipendij po 600 frankov na mesec in osemdeset štipendij po 450 frankov na mesec za jugoslovanske dijake, oziroma mlajše profesorje v svrhu izpolnitve njihovega študija na Francoskem Gotov procent teh štipendij odpade na prosilce, ki jih bo predlagala ljubljanska univerza. Kompetentni naj vložijo svoje prošnje do 22. t. m. na rektoratu ljubljanske univerze. Formulirji, ki jih je treba izpolniti in pa druge informacije se dobe na univerzitetnem sekretariatu. Prošilec naj se zberejo 23. t. m. ob enajstih v sobi št. 100 na univerzi v Ljubljani da dokažejo pri eksaminatorju, ki ga je določil v sporazumu z rektoratom g. generalni konzul Francije v Zagrebu, tisto znanje francoskega jezika, ki je potrebno za uspešno nadaljevanje študija v Franciji.

* **Radovljiško okrajno učiteljsko društvo** zbore v soboto dne 17. t. m. v Kranjski gori. Na zborovanju poročila o aktualnih stanovskih zadevah strokovni tajnik poverjenstva UJU, Ljubljana.

* **Posilni paketi za Zedinjene države.** Ministrstvo pošte in telegrafa sporoča: Po carinskih predpisih, ki veljajo v Zedinjenih ameriških državah, morajo biti pošilni paketi, ki se pošiljajo v te države, sledeče opremljeni: Na paketu samem, pa tudi na vsakem kosu blaga, ki se v tem paketu pošilja, je treba vidno označiti državo, v kateri je bilo dotično blago izdelano, na primer «Made in ...» (državo je treba napisati v latinici). Za pošiljateljce, ki pošiljajo v Zedinjene države večje količine blaga, je najugodnejše, da si nabavijo primerno štampiljko. Za vse one pošiljke ki nimajo takih označb, pobira ameriška carinska oblast še posebno pristojbino, in sicer 10 odst. cenilne vrednosti dotičnega blaga.

* **Važno za vse!** Naprošeni smo, da objavimo naslednje: «Vozni red», veljavni od 1. junija t. l. za vse železniške poštne in avtomobilne proge, ki bo obsegal poleg tega tudi vse informativne material potreben za promet in potnika, bo koncem tega meseca izdalo upravništvo «Orjune» v Ljubljani v nakladi 50.000 izvodov. Zato opozarjamo vse p. n. trgovce, obrtnike, banke in splošno vsa trgovca podjetja, ki žele imeti uspešno in dolgotrajno reklamo, na neprekosljivo ugodnost in sigurni uspeh inseriranja v tem «Voznem redu». Posebno važno pa je posvečati temu, da bo ta «Vozni red» vseboval samo oglase slovenskih trgov in podjetij, dočim bo tvedrke, kojih gospodarji so tuje roditelji, oziroma v katerih prevlada tuji kapital, opisal v posebnem seznamu, tako, da bo pred nakupom blaga vsakemu znano, ali je tveganje slovenska ali ne; to je, da bo znal vsakdo upoštevati in tudi faktično izjaviti geslo «Svoji v svoj». Tiskani prostor v oglasnem delu «Voznega reda» bo 8,5 cm širok in 13,5 cm visok, kar znaša 115 kvadratnih centimetrov. Cena oglasov je 4 Din za centimeter, t. j. ena stran 400 Din, pol strani 230 Din, četrt strani 115 Din itd. Vozni red se bo brezplačno razpečal. — Oglase, event. važne podatke in drugo sprejema upravništvo «Orjune», Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

* **Poštna zveza Kozje-Koprivnica.** Ministrstvo pošte in telegrafa je odredilo, da se avtomobilski poštni in potniški promet med Kozjem in Koprivnico v najkrajšem času upostavi.

* **Otvoritev pomožne pošte Družmirje.** Dne 31. oktobra 1923. zatvorjena pomožna pošta Družmirje (nadzorna pošta Šoštanj) je prišla 1. maja zopet poslovali. Zvezo ima vsak dan razen nedelj.

* **Postaja za pobijanje alkoholizma.** V Beogradu je ministrstvo za narodno zdravje ustanovilo postajo za pobijanje alkoholizma. Ministrstvo je bilo prisiljeno, da ustanovi tako postajo že z ozirom na uradno statistiko, ki izkazuje da se je lanske leto izpilo v naši državi 4,615.000 hektolitrov vina razen velike množine žganja in drugih alkoholnih pijač.

* **Ponekod dež, drugod suša.** Dočim iz Baranje prihajajo vesti o novi poplavi Donave, poročajo iz Like, da vlada tamkaj že več tednov velika suša. V okolici Gospića in v krajih blizu Velebita že od nastopa pomladi ni padla kapljica dežja. Vsled dolgotrajne zime so setve tamkaj v zastoju in se je bati slabe letine.

* **Sarajevski Ali efendija Rajlević.** V sarajevski bolnici je umrl popularni efendija Ali radi rane, ki mu jo je iz kazaljave obelsti prizadel neki njegov prijatelj. Smrt starega efendija je v vseh sarajevskih krogih vzbudila obilo občudovanja, kajti efendija Rajlević je bil skoro gotovo najpopularnejša osebnost mesta. Poznalo ga je staro in mlado in se naslajalo na njegovih duhovitih šalah ki jih je pravaljal z nekako resignacijo in fatalizmom. Efendija Rajlević je bil potomec bogate in ugledne obitelji, a se je v Sarajevu spreobrnil v famoznega bohema, nakar se je znašel v svojem poklicu: bil je zapored odgovorni urednik nekaterih muslimanskih organov, po osvobođenju pa «Jednakosti» in «Domovine». Ves čas je v liste dajal kot primere svoje življomodne aforizme, včasih tudi kak intervju ali celo «članek uvodnjak» (članek-korito). To je silno dvignilo njegovo popularnost in tako je efendija Rajlević postal svojevrsten tip šeker-Sarajeva. Allah rahmetile!

* **Izpostavljen otrok.** Posestnik Matija Kuhar v Dol. Boštanju je našel dne 15. tega meseca v obližju svoje hiše zapuščenega dete. Zavito je bilo v bele plenice. Otrok je star kakih 8 dni in ima na vratu listek z napisom: Rudolf Mlakar. Kot mati se zasluduje neka 20 letna ženska, ki se je zadrževala tam okrog nekaj dni.

* **Majška številka «Planinskega vestnika».** Te dni je izšla majška številka «Planinskega vestnika», glasilo Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. V tej številki nadaljuje dr. Klement Jug svoje črtice o plezalnih turah v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah; Janko Mlakar objavlja svoje spomine o svojih turah v Visokih Turah, J. M. pa opisuje zapadni del našega Pohorja, ki je planincem še malo znan. Številka prinaša obilno gradivo iz planinskega sveta in življenja. Umetniška priloga nam predloži «Polje narcisa pod Golico» po fotografiji profesorja Ravnika.

* **Redek lovski slučaj.** Iz Brežic nam pišejo: V Posavju dobro znana lova, Vidmar in Druskič, sta že dalj časa zasledovala v Javorniku pri Sevnici divjega petelina. V torek jima je bila končno sreča mila. Ustrelila sta lepega, starega in 5 kg težkega divjega petelina. Slučaj pa je nanesel, da sta ga oba istočasno opazila in istočasno oddala tudi strel, tako, da nobeden od obeh ne more trditi z gotovostjo, da ga je ustrelil ravno on.

* **Milijoni v dimu.** V naši kraljevini je poraba tobaka in tobačnih izdelkov izredno velika. Po številu prebivalcev in po številkih, ki predstavljajo količino porabljenega tobaka v teku enega leta, je razvidno, da pri nas vsak tretji prebivalec puši tobak. Po statistiki, ki jo vodi uprava državnih monopolov, se je v Jugoslaviji leta 1923. porabilo 6.195.000 kilogramov tobaka, 2.188.074.000 cigaret in 39.642.949 smok. Dohodek za tobačne izdelke je znašal 1.280.425.500 dinarjev. V prvem letošnjem četrtletju je bila poraba tobaka in cigaret skoraj za četrtino večja, kakor lani v kateremkoli četrtletju. Glede porabe tobačnih izdelkov zavzema Srbija prvo mesto; potem sledi Hrvaška, Slovenija in Vojvodina, Crna gora in Dalmacija pa sta na zadnjem mestu.

Iz Ljubljane

u— **Hudožestveniki v Ljubljani.** Po dosedanjih vesteh se pripeljejo Hudožestveniki v Ljubljano v soboto zjutraj ob pol 7. z dolenskim vlakom s Sušaka. Na kolodvoru jih sprejme uprava in člani Narodnega gledališča v Ljubljani. Vse posetnike predstav opozarjamo, da je početek predstav v katerih gostujejo Hudožestveniki točno ob 7. zvečer.

u— **Kolo jugoslovenskih sester** vabi na predavanje, ki bo v soboto, 17. t. m. ob 6. pop. v damski dvorani kavarne Emone. Predaval bo vseučiliški prof. dr. Karel Ozvald o izobrazbi naroda. Nadejamo, da se občinstvo, zlasti žensstvo, odzove v čim večjem številu.

u— **Jadranska Straža.** Člani in prijatelji društva «Jadranske Straže» se vabijo na I. občni zbor, ki se vrši jutri 17. t. m. ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela «Union». Po občnem zboru prijateljski sestanek z delegati zunanjih podružnic. Znaki «Jadranske Straže» se dobe pri društvu na Turjaškem trgu 3, II. nadstr. v Ljubljani.

u— **Hilani posestniki Ljubljanski in okolice** se ponovno vabijo na občni zbor v nedeljo, dne 18. maja, ob 9. uri dopoldne v veliko dvorano hotela «Union». Po polodnevni se vrši v restavracijskih prostorih hotela «Union» občni zbor delegatov Pokrajinske zveze društev hilanih posestnikov za Slovenijo.

u— **Podružnica «Kola jugoslov. sester»** v Mostah priredi v najkrajšem času gošpodinski tečaj, na katerega se opozarja dekleta. Več je razvidno iz razglasov. Da pa more kriti velike stroške, priredi Kolo srečlov, ter prične te dni s prodajo srečk po hišah in prosti cenj. občinstvo, naj pridno sega po njih, da pomore s tem gmotno lepi akciji.

u— **Turistovski klub «Skala»** priredi v nedeljo, dne 18. t. m. izlet na Golico. Ker je flora baš sedaj v najbujnejšem

razvoju, je pričakovati številne udeležbe. Voznja polovična. Odhod s prvimi turistovskim vlakom. Odbor.

u— **OR. JU. NA.** v Šiški naznanja svojem članstvu, da se vrše vsako soboto ob 20. redni članski sestanki v prostorih gospoda Križa v Šiški v svrhu medsebojnega spoznavanja in skupnega delovanja. Dolžnost vsakega organiziranega člana je, da se udeležiti teh sestankov. Vsi člani, ki se mislijo udeležiti svečanega razvitijskega prapora dne 1. junija t. l. v Trbovljah, naj se prijavijo v soboto ob 17. t. m. na članskem sestanku. Zdravo!

u— **Občni zbor «Kluba Primorja»** se je vršil v ponedeljek v damski sobi kavarne «Emone» ob številni udeležbi pod predsedstvom ge. dr. Baltičeve. Poročili tajnice g. Olge Zajec in blaginjske g. Milke Guštin sta bili vzeti z odobravanjem na znanje. Pri volitvah je bila na predlog gospe dr. Baltičeve izvoljena gospe dr. Gregorinova v priznanje za slug za revno primorsko dijaštvo za častno predsednico. V novi odbor so bile izvoljene: predsednica ga. Maša Gromova, odbornice gg.: Vida Baltič, Dorčič Ema, Milka Guštin, M. Gostiša, Lojzka Lisec, Lah, A. Šeber, Ida Mašera, Jožica Novak, Vida Novak, Negovetič, Olga Puc, Pirjevec, Zofija Strgar, Santel, Volavšek Draga, Olga Zajec, Milena Zerkav. Poverjenice: Šijane in Copič.

Edinost Dunajčank in Parižank

v tekočem poletju je v tem, da bodo nosile lo belo ali krem krilo ter fantastično lepi

JUMPER.
Na ogled v trgovini 1023/a
FRAN LURIČ, Pred škofijo 19.

u— **Policijske prijave.** Od srede na četrtke so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 vlom, 8 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prekršček nje policijske ure, 2 prestopka pasjega kontumaca, 4 poškode tuje lastnine, 2 prestopka nedostojnega vedenja in ena nezgoda.

u— **Objestni tujec.** Policija je aretirala v sredo na Bregu avstrijskega državljana Franca Schwarza z Dunaja. Mož se je očitno že preobdelal dobrega kruha v naši državi. V pijanosti je razgrajal po cesti in žalil tudi našega vladarja. Ko mu je na to stražnik napovedal aretacijo, je postal še nasilen. Da napravi konec komediji, je redar končno objestnega tujca naložil na «cizo» in med splošnim smehom navzočega občinstva odpeljal v luknjo.

u— **Vlom v stanovanje.** Ivan Goršič, stanujoč na Illovi št. 30, je odšel v sredo zvečer z doma. To priliko pa je izrabil neznan tat, ki je vlomil v njegovo sobo in mu izmaknil iz omare osem bankovcev po sto dinarjev, pet po deset, razne malenkosti in zlat prstan.

Kino „Ljubljanski dvor“
Petek 16., sobota 17.
Velik film iz milijarderskih krogov

Peta ulica
Drama v 6 dejanjih, v glavni vlogi slovit

Lucie Dorraine
Razkočni saloni! Dragocene toalete!
Predstave ob 3., 5., 7., 9. uri.

Iz Celja

u— **Pobiranje eksekucijskih pristojbin** v Celju. Z naredbo velikega župana mariborske oblasti se je mestni občni celjski podelilo dovoljenje, da sme pobirati naslednje eksekucijske pristojbine: za opomin od vsakega dinarja po 1 paro; za rubežen od vsakega dinarja po 1 paro ter za prodajo od vsakega dinarja pol pare. Te pristojbine veljajo za vse dajatve lastnega in prenesenega področja občine ter se tudi v poslednjem primeru stekajo v mestno blaginjo. Zato pa občina ne sme zahtevati od države nobenega povračila stroškov za iztirjevanje v prenesenem področju.

u— **Občinske volitve v celjski okolici.** Kakor smo že poročali, je bilo vloženih za obč. volitve, ki se vrše dne 16. junija 5 kandidatnih list in sicer dve socialistični, nemškutarska, klerikalna ter narodno gospodarska lista, ki združuje vse narodne stranke. Kandidati te liste so sledeči: Kukovec Vinko, lesni trgovec, Lova, Fazarinec Anton, posestnik, Ostrožnik, Omladič Jakob, posestnik, Sp. Hudinji, Božič Josip, posestnik, Breg, Založnik Ignac, obrtni nadzornik, Lova, Baehler Baltazar, rud. nadsvetnik, Gaberje. Na klerikalni listi so na prvih mestih Ivan Glinšek in Jurij Strenčan z Lave, Franc Zužar iz Zavadne, Mihelič z Brega itd. Zanimivo je, da učitelja Levstika, dolgoletnega občinskega odbornika v okoljski občini ni več na listi. Nemškutarsko listo priobčimo prihodnje dni in si bomo žalostne ostanke bivšega štajerskega občinskega lista obistili.

u— **Letno poročno zasedanje v Celju.** Začne se dne 2. junija in bo trajalo več kot 20 dni, ker pride na vrsto več jako obsežnih slučajev.

u— **Kretanje nalezljivih boleznih** meseca aprila v mestu Celju. Ostalo od marca škrlatice 4. šenja 1, ugriznjena od steklih živali 2. Meseca aprila so oboleli na škrlatici 3, na ošpicah 1, na noricah 3, ugriznjeni so bili od steklih živali 4. — Umrli so tekom aprila: vsled šenja 1, ozdraveli so bolni na škrlatici 3. ošpi-

cah 3, noricah 1 in ugriznjenih od živali 6. Koncem aprila so ostali bolni na škrlatici 4. Statistika kaže, da mesto Celje ni tako okuženo, kakor se splošno sodi po časopisnih vesteh. Epidemične bolezni razsajajo po okolici in okraju, vsled česar je sanitetna oblast odredila jako stroge prohibitive ukrepe, da se vsako razširjenje zlasti pa prenos te bolezni v mesto zabrani.

Iz Maribora

u— **Eksodus komunistov iz «Svobode».** Poročali smo, da se pevec socialističnega kulturnega društva «Svobode» v Mariboru niso udeležili socialističnega obhoda pri majski proslavi, ker je del pevec bil za sodelovanje pri komunistični proslavi. Ta spor je imel sedaj za posledico, da so morali komunisti zapustiti «Svobodo», ki izjavlja v včerajšnji «Volksstimme», da je strogo socialistično društvo in so jo morali oni, ki društva niso hoteli pripoznati kot socialističnega, zapustiti. V Mariboru so toraj komunisti, večinoma sami mladiči, že zelo slabi.

u— **Ljudska univerza.** V ponedeljek predava prof. Janko Glosar o romantiki.

u— **Oseparjen Rus.** Dne 12. aprila je pripeljal neki Rus na mariborski sejem telico. Pri Vlahoviču na Aleksandrovi cesti jo je prodal trgovcu Duhu in Praterju za 20.000 K. Dobil je pa samo 200 K are in neki listič, da naj pride po denar 17. aprila. Na povratku proti domu pa je opazil, da so na listiku samo navadne čečke in da je bil oseparjen. Javil je zadevo policiji, ki je te dni izsledila Praterja in ga izročila sodišču. Prater je med tem že prodal telico nekemu mesarju za 12.000 K. Tudi drugemu sleparju so že na sledu.

Iz Primorja

* **Kaznovanje zaslužnega učitelja.** V Komnu na gorškem Krasu učiteljuje nadučitelj Josip Strekelj. 37 let je že učitelj, 21 let član okrajnega šolskega sveta, izvrsten učitelj in izborni kmetovalec, ki si je pridobil velike zasluge za celo okolico. In ta zaslužni učitelj je 9. t. m. prejel od šolskega oblastva dekret, s katerim se premeša v vasico Stomaž. In kaj je vzrok kazenski premostitvi? Ob neki državni slavnosti je tudi komeška šola izobesila državno zastavo, toda na koncu droga je bil privezan šop lipovega zelenja. In za ta «grozen zločin», je bil vestni učitelj brez disciplinarne preiskave premeščen v neznan kraško vasico. Na njegovo mesto pa pride bivši narodnjak Gojko Šuka, sedaj fašist Seluca. Komentarja pač ni treba!

* **Slušatelj ljubljanske tehnične fakultete,** ki so na poučnem potovanju v Trstu, so si včeraj ogledali oljarne pri ladjedelnicah. Popoldne so imeli prsto in so se kopali ter ogledovali mesto. Zvečer so imeli v hotelu «Evropa» poslovnih večer katerega se je udeležil tudi naš tržaški konzul g. Stepanović in ostalo osebje konzulata, poleg tega veliko število članov našega ferijalnega akademškega društva «Balkan» in veliko število jugoslovanskega občinstva.

* **S smrtno plačano junaštvo.** Bratje hlapci Matija Pavšič iz Vipave se je prošil ponedeljek z vozom moke vračal v Vipavo. Blizu trga mu pridrvi nasproti vojaški voz, v katerega sta bila vprežena dva splašena konja, na vozu pa sta sedela dva preplašena vojaka z raztrganimi vajeti v rokah. Pavšič priiskoči na pomoč, hoteč ustaviti konja. Konja sta Pavšiča podrla na tla in ga poptepala, razen tega pa je še voz šel čez njega. Junaški hlapec je bil grozno razmesarjen in je v strašnih bolečinah kmalu nato izdihnil.

V žarkih rujnega ...

Ljubljana, 14. maja.

Veseli Francelj je pil. Saj niš ne ve, mo, zakaj je pil! Morda zaradi tega, ker so nastali zopet lepi dnevi, morda, ker ga je varala ljubica, ali pa, ker se jezi na njega ženka. Morda tudi zato, ker ljubi in rad obhaja lepe noči, ki zvalijo človeka, če je poleg še vesela družina, da pozabi na svoj dom in kar je v njem ter šteje zvezde in pravi, če katera utrne, da ta ni njegova, ker hoče še dolgo živeti. Zvezdin utrinek bitni veseli in še dolgo živi v neskaljeni sreči. To pravimo takrat, kadar smo že itak nekam srečni ali pa celo ganjeni od te sreče. Posebno, če jo ustvarja «mokrota». Pa ravno Francelj imajo to smolo, da se vzbudi njihova živestnost od srečne strani ravno v mokrih «štimungah». V zvezdah pa stoji tudi zapisano, da ne veš, v katerem grmu tiči zajec. Ravno tako v tem slučaju.

Kakor rečeno, Francelj je prešteval zvezde, dokler jih je kaj bilo, ko so pa obledelo, je objel od neke zemeljske točke jutranje sonce. Ker pa so se je hipec skril za oblakom, mu je zameril in zvil znova v gostilno. V gostilni je prisvetilo na vso drugovrstno rumeno sončnice, ki se kopije pod patronanco pravega «Velikega» v žarkih tam gori, dokler je še «nebojgleno dete» v štajerskih gorah. Ker pa zna tudi pošteno pripekat, ga je naposled okrog desetih let pripodilo na cesto. In Francelj se je majal in meril cesto tam doli po Poljanskem nasipu. Ravno tisti hip pa mu je privozil nasproti črni mož Lojze po imenu, ki je vozil premog z dvema spočitima konjčkama okrog v hišo. Poskušal se je razžaljenemu Francetu ogniti in celo konjička sta se trudila na vso moč, da prideta brez večjega razburjenja mimo. Pa ni lo! Fran-

ce se je menda tisti hip, ko je ko pozabil na zamero raznim solncem, na novo razjezil in pograblil voz z orjaško močjo za zadnji konec. Morda si je mislil, da se neznanoko prikupe ženci, če ji «prinese» domov tak-le voz premoga in izposluje na ta način celo splošno odpuščanje.

Pa dober namen — kaj je samo namen? Niš ni veliko, če spodleti. V tem slučaju pa ni spodletel samo namen, marveč tudi Francelj z njim. Konjička, polna «štimungah», sta potegnili in France je ležal spodaj. Z orjaško močjo je hotel ustaviti voz, položil je roko pod kolosa do komolca, pa niš! Eh, zaboga, koliko je bilo strahul M-silite, da jo zahreščalo in so se slomile kosti? Kaj! Zemlja se je udala, komolec je zlezel nekam notri. Francelj je pa le vsled strahu obležal in ležal. Toliko časa, dokler ga ni dvignil mož postav, tukaj tudi umišljenja in ga odpeljal domov spaničkat, čeprav se je solnce poredno smejala.

Sodišče

* **Nepoetičen pesnikov doživljaj.** Slovenskega poeta usoda je vsakomur znana že iz zgodovine. Da pa tudi danes še veljajo Prešernove besede, dokazuje afera, ki jo je zadnji čas doživel slovenski pesnik, ki je po dolgem trudu in iskanju slednjiš iztaknil majhno stanovanje v «metropoli». Vendar pa po uveljavljenem družabnem zakonu ni moglo biti soglasja med njim in hišnim gospodarjem in kmalu so se javile male sprilje, ki so napravile hiter konec prijaznemu sobivanju. Pri eni takih kontrolah se je naš poet upravičeno raztogotil in svojo nervoznost dokumentiral s zaloputanjem vrat. Nato se je od prevelikega razburjenja agridil in so ga morali odnesti s posoriška prepira v sobo in na posteljo, kjer je brez zavesti besnel še kak dve uri. Nato je vložil gospodar tožbo zaradi žaljenja časti in poškodovanja tuje lastnine. Po mnogostrovnih obravnavah je bil slednjiš obtoženec oproščen, ker je bilo popolnoma jasno, da je njegovo razburjenje izrazil v polni meri krivični gospodar in tudi obtoženec vsled živčne onemoglosti ni mogel odgovarjati za takrat izustene besede.

* **Vojaškega begunca** je skrila Ana Kolar, posestnica v Trobendolu. Napravila je to namenoma in vede, da je neki Al. Deželak pobegnil od vojakov, ker so ga orožniki že enkrat pri njej aretirali. Ko so pa prišli ponoči dne 18. februarja vnovič pred njeno hišo ter zahtevali, da odpre vrata, jih je tako dolgo zadrževala, dokler ni zbežal begunec, ki je ležal dotlej na peči, na podstrešje in se skril. Vsi izmišljeni izgovori pred celjskim okrožnim sodiščem niso pomagali, «avtonomija» jo je spravila za en teden v luknjo.

* **Š smrtne obsoda v Varaždinu.** To dni se je pred varaždinskim kazenskim senatom vršila razprava proti Ivanu Bilici, ki je kot jetnik lepoglavsko kaznilnice umoril nekega kaznjence. Bilic je že bil pred 4 leti obsojen na smrt, ker je leta 1919. umoril nekega seljaka in njegovo ženo ter jima ugrabil 80.000 K. Bil pa je pomeščen na dosmrtno ječo in oddan v Lepoglavo. Tu se je družil s kaznjencem Korico, ki ga je nagovarjal k begu, istočasno pa je Korica dunciral Bilica. In ta je iz osvete v kaznilnici zaklal Korico ter skušal umoriti tudi kaznilniškega zdravnika. V sredo je Bilic bil obsojen v smrt na vešalnih. Star je 28 let in po poklicu pekarski pomočnik.

* **Nasilnež.** Fridrih Volker, 30 letni rudar v Hrastniku, ima že 22 kazni za seboj. Šele 22. marca je bil obsojen na en mesec poostrenega zapora, ker je hotel posiliti neko 48 letno bolno žensko iz Hrastnika, a tudi ta kazen ga ni izpametovala. Ponoči dne 24. aprila je prišel ponovno pred vrata iste žene, tolkel najprej na vrata in grozil, ker mu ni odprla, da bo vdrl skozi okno. Ker ga je pozna kot nasilneža, mu je raje odprla, da bi ga pomirila. Ko jo je pa Volker zopet začel nadlegovati ter se je celo že dejansko lotil, mu je končno utekla k sosedu. Pred okrožnim sodiščem v Celju se je Volker zagovarjal s popolno pijanostjo, kar ja ni verjetno in tudi ni moglo omiliti njegovega neverjetno surovega dejanja. Obsojen je bil to pot na tri mesece poostrenega zapora.

* **Priporočljiv dobavitelj premoga** je Ivan Drenik, 21-letni rudar v Ljubljani. Ker je imel kot delavec v rudniku zbirski deputat premoga 5 q, poleti pa 2, je na ta račun grešil na ta način, da je prodajal raznim strankam v Petrovčah, v Zalcu in v sosednih občinah premog in izvalil iz njih večje vrste denarja. Ko so mu pa postala tla prevročila, je pobegnil v Studence pri Mariboru. Preživljal se je nekaj časa s prigoljufanim denarjem. Ko mu je pa zmanjkalo evnega, je poskal dobrega znanca svojega očeta ter mu potožil, da so ga med vojnjo okradli. Dobrosrčni prijatelj mu je šel na limanice ter mu posodil 400 Din. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bil obsojen Drenik na mesec dni poostrenega zapora.

Poravnajte
pravočasno
naročnino!

Iz življenja in sveta

Clemenceau kot vrtnar

Sloviti francoski politik in bivši ministriški predsednik George Clemenceau, ki se je odnehal javnemu življenju, živi sedaj v svoji hišici zunaj trga Saint Vincent sous Yard tik ob morju obali.

Par dni pred volitvami ga je obiskal v njegovi samotni neki pariški časnikar, da bi zvedel njegovo mnenje o zborniških volitvah. Skrbno in spretno si je sestavil vprašanja, ki mu jih bo stavil. Vsakega bi gotovo zanimalo mnenje nekdanjega spretnega politika, ki ima dovolj izkušenj in — ker živi v miru, prost političnih strasti — gotovo bolj trezno preudari in jasno vidi, kakor aktivni politiki.

Časnikar opisuje svoj obisk takole: Ko pridem do Clemenceaujevega samotnega bivališča, vidim nizko hišo z belimi zidovi, zraven nje iz pušče izkopa vrtni ograjen z živo mejo, kjer je na nekoliko vzvišenem kraju pripravljen prepleksan bakren petelin, vrteč se v vetru, ki pihlja od morja sem. Vrtnar s sivimi brki in ograjen s haljo kot menih kopije pri nasadu mladih smrek.

— «Prezident? Zadržuje se neke v okolici.» Pri teh besedah mi mož pokaže na široko z roko po vendeenski planjavi.

— «Pred nočjo bo gotovo prišel, ali kdo ve ob kdaj. Čim več bodi, tem bolj mu to prija. Odiče in gre, nihče ne ve kam. Danes ga najbrže ne bo pred večerjo, le z neko damo...»

Čakal sem. Droben dež je začel padati, da sem bil ves premočen. Razen kumenja morskih valov in pihljanja vetra v drevesih je bilo vse mirno. Vrtnar je bil odšel. Dekla je spravila osla v blev, lepega, mladega, veselega osla, ki je mulil mokro travo. Prezidenta od nikoder.

Slednjič, okoli sedme ure, pripelje njegov avto. Vreme se je med tem zjasnilo. S popolnoma premočenim klobukom, potisnjem do ušes in privržanim ovratnikom od povrhnjaka, je stal veliki mož trdno in ravno pred menoj in se mi smehljaj.

— Mokri ste. Obžalujem, da ste me morali čakati. Nisem vedel...

Povem mu previdno namen mojega obiska. Izustim besedo volitve.

— Ah! ne, ne... Jako obžalujem. Nihče vam ne morem izjaviti. Ne bavim se s tem.

— Toda...

— Pomislite! Imam toliko skrbi. Oblešč sem se gojiti cvetlice. To je kakaj naporno delo. Moral sem napraviti rezervoar za škropljenje. Gledajte u moje nageljčke.

Slavni mož mi pokaže bujno gredico.

Imel sem jih dvakrat toliko, pa mi je zadnje morje odtrgalo več metrov zemlje. Zato sem dal sezidati zid iz betona, ki mi služi sedaj kot nasip. Tja pelje s peskom posuta aleja z balkonom nad morjem... ljubim razgled po morju.

Poslušam ga in obžalujem, potem pa hočem zopet previdno obrniti pogovor na politiko. Omenim, da sem prišel iz Berlina, kjer sem kot časnikar sledil volilnemu gibanju in komercialni zmago nacionalistov.

— Ah! da... Se ni končalo!...

Ti Nemci! Kakšen narod!... To je vse. Več nisem spravil iz njega, zato sem prišel od druge strani. Omenim Egipt, Kairo, delikatno se dotaknem orijentalnih problemov.

— Ah! se mi roga Clemenceau. Orijen! Jako je lep, ne oporekam, toda imam rajše našo Vendée.

Nenavadno je še čil, sveže poiti, živahni oči in jasnega glasu. Izrazil sem mu obžalovanje, da je tako rano odločil svoje moči javnosti ter se po-

dal v brezdelje. Nato je odvrnil:

— Saj delam! To je moja stara navada! In potem, v moji starosti človek tako malo spi. Ob svitu dneva vstanem, del noči pa prebedim in pišem pri luči.

— Pišete?

— Da, in obdelujem svoj vrt.

Obhodila sva medtem vrt in lastnik me spremlja do praga.

— Oprostite, rad bi vas bil bolje sprejel, toda o volitvah vam ne morem ničesar povedati. Okoliščine mi ne dovoljujejo.

Smehljaje mi je podal roko.

Poljub — simbol ljubezni

Poljub je nedvomno simbol ljubezni. On je njeno orožje, najnežnejše si-cer, a vendar najjačje. Poljub pa nima še velike zgodovine, ker ga je stvorila šele človeška kultura. Izraz nežnosti in ljubezni je postal poljub šele tedaj, ko je ljubezen dobila ono nežno in srčno obliko, ki jo ima danes. Ta nežnost v ljubavnem čuvstvanju je edino posledica kulturnega in duševnega razvoja človeštva.

Neki angleški zgodovinar, ki razpravlja o tem problemu v svoji razpravi «Razvoj žene», pravi med drugim sledeče:

Čitatelji kulturne Evrope se bodo gotovo čudili, ko doznajo, da večina ljudi na zemlji še danes ne pozna poljuba. Na stotine milijonov ljudi črne in rumene rase sploh ne pozna poljuba. Kitajci strašijo celo svoje otroke z grožnjami, da jih bodo Evropejci — poljubili. Polkulturni narodi poljublja-jo svoje žene in otroke bolj v afekciji. Le majhen del kulturnih narodov občuti v poljubu ono duševno in fizično uživanje, ki ga zbujajo poljubi. Prava in globoka ljubezen med mladenci in devojko traja tako dolgo, dokler ima poljub za njih ono čuvstvenost, katere sta bila deležna takrat, ko sta se poljubila prvič. Poljub je duševna vez, ki druži ljubeča se srca, a duša je to, kar loči človeka od živali. Velično notranjega življenja človeka je mogoče presoditi edino po stopnji čuvstvanja, katerega rodi poljub. Toda pri tem je treba upoštevati tudi to, da igra individualen moment veliko vlogo. Občutljivejši ljudje imajo navadno razvitejšo duševno življenje nego ljudje mirne narave in radi tega je tudi poljub pri njih mnogo večjega pomena kot pri navadnih občanin.

Smrt kraljice zločincev

Nedavno je umrla v amerškem mestu Detroit, Sofija Lyons, reformatorica na področju zločinov. Domneva se, da je padla kot žrtev treh zločincev, s katerimi je nedavno sklenila tesno prijateljstvo. Sofija Lyons, nazvana «kraljica zločincev» je pred tridesetimi leti, po številnih prestanih kaznih sklenila, da hoče živeti pošteno, četudi revno življenje. Po tem svojem trdnem sklepu je napisala svoje slavno delo: «Zakaj se ne obnese zločinstvo?»

Sofija Lyons, ki je umrla v starosti 75 let, je bila rojena v New Yorku, kjer je dobivala od svoje matere prvi pouk v tatinski spretnosti. Kasneje je prepoštovala celo Evropo ter se pridružila raznim skupinam mednarodnih tatov in lopovov. Z enim izmed njih se je poročila. Zakonska dvojica je svojo obrt nadaljevala skupaj in si s tatvinami in goljufijami kmalu pripravila lepo premoženje, okoli 400.000 angleških funtov. Pa kakor je bilo premoženje na nepošten način pridobljeno, tako ga je kmalu roka pravice odvzela. Mladi zakonski parček je moral v ječo. Moža je tu doletela smrt, žena pa je dočakala prolestvo in se je nato zopet vdružil poročila. Odšla je na deželo, kjer je živela mirno

in srečno zakonsko življenje. Premišljevala je o svoji žalostni preteklosti, spoznala vso podlost zločinskega življenja in napravila trden sklep, da stopi na pot resnega in poštenega življenja. To svoj sklep je dosledno izvedla. Zakonsko srečo pa je kmalu pretrgala smrt njenega drugega moža. Postala je bogata žena, ker ji je mož zapustil vse svoje premoženje.

Uboga vdova ni vedela, kam s tolikim imetjem. Napravila pa je lep in človekoljubljen sklep, da porabi vse premoženje v to, da poblija zločinstvo in da pomaga zločincem na pot poštenega življenja. Tako je nedavno povabila k sebi tri zločince, da jih pridobi za svoja delovna in pravična načela. Zločinci pa so kmalu pobegnili in iz hiše je bilo slišati le žalostne klice: «Pustite me, ne storite tega!» Ko so sosedje prišli o hišo, so našli poboljševalno zločincev na tleh v nezavesti. Prepeljali so jo v bolnico, kjer pa je kmalu umrla.

Takšna je bila usoda kraljice zločinov, ki je uvidela nesmisel življenja. Hotela je dobro tudi drugim, a pri delu za svoja plemenita načela je padla kot žrtev istih rok, ki jih je odklanjala.

Fenomenalni spomenik

Rusko boljševiško časopisje poroča, da je dospela te dni v Moskvo soproga nekega zdravnika iz Vladivostoka. S seboj je pripeljala svojega petletnega otroka, da ga izroči strogemu pregledu moskovskih zdravnikov. Otrok je namreč čuden stvor narave. Njegovi starši so še mladi, normalno fizično in duševno razviti ter nimajo nobene telesne ali duševne hibe. Dete, ki je bilo povsem normalno rojeno, pa je začelo par mesecev po porodu kazati jasne znake svojega pre-

ranega fizičnega razvoja.

Otrok, ki je danes star komaj pet let, je po svoji zunanosti popolnoma podoben odraslemu človeku. Ima brke in dolgo bujno brado ter govori v globokem basu. Brez primere je zlasti v moči svojih mišic: bradati deček z lahkoto obvlada celo 25 do 30 let stare ljudi. Glede svoje duševne razvitosti pa se prav nič ne razlikuje od drugih petletnih dečkov.

Tudi njegove kretnje so čisto otročje. Vse njegove želje in navade niso pravi nič drugačne od želj in navad drugih njegovih sovrstnikov. Njegova fizična moč pa je velika. Ne prizanesa nikomur, a fizično moč otroka občuti najbolj njegova nesrečna okolica.

Botre že sedaj

opozarjamo, da nudi najboljše, okusno in skrbno izdelane deške obleke, po nižji ceni, kakor druge slabe obleke, le 665/a

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

× **Kakšno bo letošnje poletje?** Vremenski preroki, ki presojaajo klimatične izpremembe samo na podlagi svojih astronomskih opazovanj, oznanjajo, da se dastj v letošnjem letom glede vremena vzporediti posebno leto 1817 in 1884. V teh letih je namreč sledilo hladni zimi zelo hladno poletje. Na podlagi teh raziskovanj moramo toraj letos pričakovati nekoliko hladno poletje.

× **Literarno-političen proces v Budimpešti.** Leta 1920 je izdal madžarski pesnik Emerih Béer zbirko pesmi v kateri opisuje grozote belega terorja. Državno pravdnistvo je knjiško takoj zaplenilo ter odredilo proti avtorju sodno postopanje. Te dni je začela proti Béeru obravnavati. Ta je dvignila na noge pol Madžarske. Državni pravdnik toži pesnika, da se je pregrešil proti madžarske-

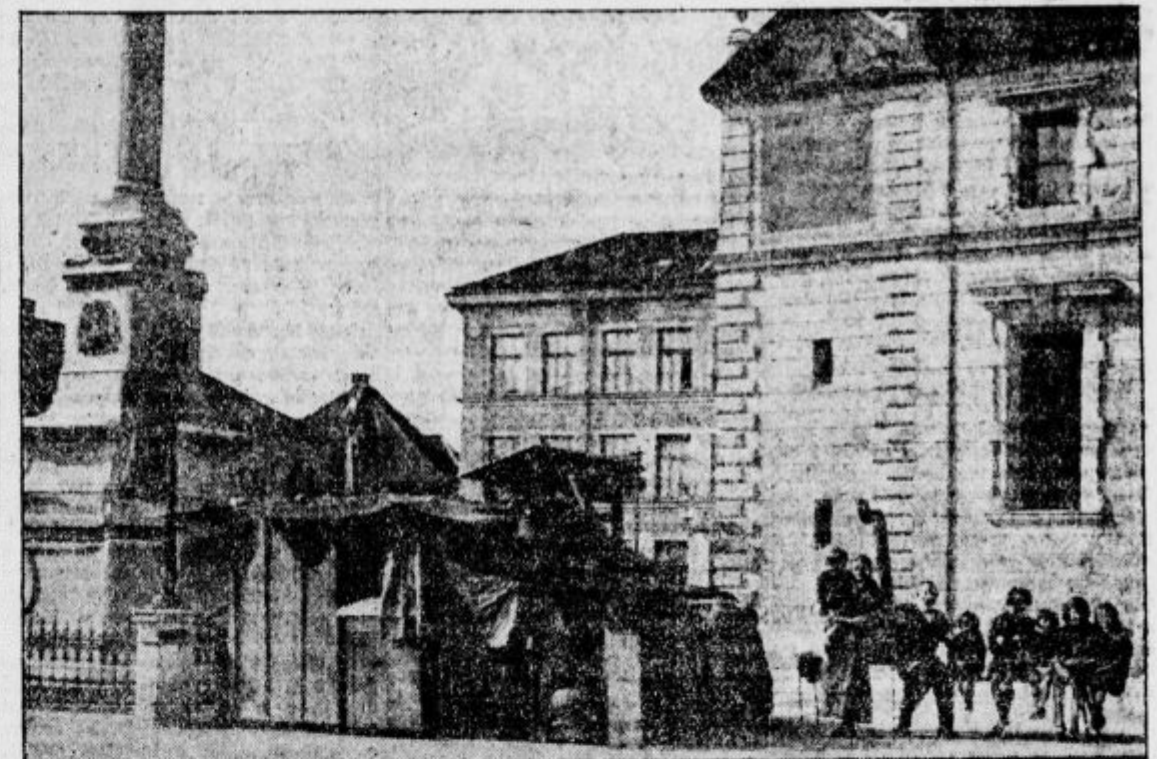
mu narodu in njegovi državi. Ker pa določa madžarski tiskovni zakon, da pridejo tiskovni procesi tri leta po preteku izdaje, za katero gre, ob veljavo, je Béerov zagovornik predlagal uporabo tega zakona. Senat pa je njegov predlog odklonil in Béer sedi danes v zaporu samo radi tega, ker se je drznil opevati nasilje, ki je pred Evropo javno dokazano.

× **Kongres filozofov v Napolju.** 3. t. m. se je otvoril v Napolju v gledališču San Carlo kongres filozofov. Otvoritev se je izvršila z velikimi svečanostmi. Navzoč je bil tudi italijanski kralj. Del svečanosti je bil opravljen v odkopanji Pompejih, kjer so se v starem amfiteatru vršile olimpijske igre. Ob tej priliki so se recitirale pesmi starih latinskih avtorjev. Filozofi so se povzpeli še na Vezuvi, kjer so si ogledali divno panoramo, ki so nudi gledalcu s te višine. Na kongresu je sodelovalo nad 200 filozofov, predavanja pa so se vršila v vseli evropskih jezikih.

× **Dr. Strauss častni meščan mesta Dunaj.** Kakor smo že pisali, proslavi dr. Richard Strauss letos poleti 60 letnico svojega rojstva. Glasbeni krogi na Dunaju so proslavili mojstrov jubilej z uprizoritvijo celotnega cikla Straussovih del, dunajska mestna občina pa se je oddolžila umetniku s tem, da ga je imenovala za svojega častnega meščana. Diploma častnega meščanstva je bila izročena skladatelju na posebnem banketu, kjer je bil navzoč zvezni kancler dr. Seipel in zastopnik nemške republike na Dunaju dr. Pfeiffer. Diploma je lastno-ročno poklonil Straussu dunajski župan Seitz. Strauss je imenovanje za častnega člana sprejel z zadoščenjem, ter je obljubil, da bo živel prihodnja dva decenija svojega življenja na Dunaju. V znak zahvale za častno meščanstvo pa je dunajski mestni občini daroval originalno partituro svojega zadnjega baleta «Schlagobers».

Nov spomenik na šentjakobskem trgu v Ljubljani

Kako so ljubljanski siromaki stanovali, ko je bil mestni župan socialista dr. Ljudevit Perič, podžupan in šef stanovanjske oskrbe pa klerikalec dr. Ivan Stanovnik.

Stanovanjsko vprašanje pod klerikalno - rdečo avtonomijo v Ljubljani je zavežajoča rana. Še ob ljubljanskem potresu so Ljubljancem drugo noč dobili streho, če ne drugod pa v sodu. A danes? Pogledajte našo sliko: ob spomeniku na šentjakobskem trgu že ves teden stanuje v kolibi svojega pohištva

deložirana obitelj zadružnega tajnika Grlica z ženo in šestero malimi otroki. Iz stanovanja so ga vrgli, novega pa mu ne dajo niti v kaki baraki, četudi je obmoledoval vse magistratne gospode in četudi so klerikalno-rdeči gospodarji potrošili že milijone za ne-kake stanovanjske palače. Pa ne gre

samo za to obitelj. Stanovanjske tragedije se obnavljajo dnevno v vseh kotih in predelih Ljubljane. In ti klerikalno - rdeči mali avtonomaši vidijo v borbi za veliko avtonomijo povsod sama bruna, ostre pozdirje pa cinično trebijo iz lastnih oči.

Zvonimir Kosem:

Kača med cvetjem

I. Šla je po travniku, mehke, cvetočem, z nogami lahki, z obrazom zardevlim, z očmi sanjajočimi. Glavo je bila nekoliko nagnila na desno, a v naročju, v belih rokah, je držala cvetjce.

Tako je šla. Mladost... V solnce bleščeča sredi zlatega poljskega cvetja je bila najlepši cvet sama.

V ozadju, na parobku smrekovega gaja, pa je počival zlekujen na mahu deček. Pred njim je ležala odprta knjiga — a deček ni gledal v knjigo, gledal je deklico, ki je šla preko travnika. Tako je bil zamaknjen vanjo, da je pozabil na ves svet, in čim bolj je gledal, tem bolj mu je utripalo v srhu — bil je kakor omamjen: v morje sanj se je pogreznil in njegova duša je plaval po brezčelnem valovju — val med vali — sama ni vedela, kaj boče, kaj želi, po čem hreleni...

Ko je prispela deklica s travnika do gaja, je ugledala na mahu dečka in se ni malo začudila: deček je bridko ihtel.

II.

Deklica je sedla na mah kraj dečka, položila cvetjce na kolena in vprašala: «Kaj ti je, deček? Zakaj jokas?»

Šele tedaj se je deček zdrnil. Zapetil je poleg sebe lepo deklico in se čisto odločil oči. Izstrelil je proti njej

roke, kakor v prošnji — a nenadoma so mu roke omahnile in še bolj je zahtel.

«Ah! si gladen, ubogi fant?» se je dotaknila deklica njegove roke in mu pogledala v oči.

«Ah, ne...» se je izvilo dečku iz prsi.

«Pa kaj ti je vendar?» se je nagnila k njemu in mu šla v dlango ljubkujoč po kodrasti glavi. «Povej vsaj, kako si začel v ta kraj, kaj tukaj pravzaprav iščeš?»

«Nesrečen sem, tako silno nesrečen...»

«Zakaj — nesrečen? Ali so ti pomrli mogoče starši — ali nimaš mogoče doma?»

«Vse imam še, starši in dom.» se je povedal deček. «Nihče nisem pogrešal do sedaj na svetu — kakor v paradizu sem živel. Pa sem ugledal danes, to uro, na travniku tebe, ti lepa deklica — in sedaj nimam več miru... Zato sem jokal.»

Deklica ga je pazno poslušala. Ko je deček končal svojo izjavo, so ji lica vzarala in oči so se ji zasvetile v tajnem bleisku. Sklonila se je k dečku in ga rahlo poljubila na čelo.

«Ali bi šel z menoj?»

«S teboj...» se je kakor omotičen šepetal deček. «Na konec sveta s teboj... in še dalje, kamor želiš...»

«Idivala je prišla za roko in vstala. «Tolažbe si potreben. In jaz te bom potolažila.»

III.

Šla sta preko travnika in nista hodila dolgo, pa je začumelo nad njima vejevje, žarno, sanjajoče, a pred njima se je razprostrela voda, široka, v zlate dalje valujoča. Čoln se je gugal ob bregu, vstopila sta. Deklica je prišla za veslo, in čez hip sta bila obadva sredi migljajoče bleščeče vode in neba.

«Kam?» je vprašal deček in se stisnil k deklici kakor se k ljubeči materi stisne otrok.

«V deželo večne pomladi.» je odgovorila. «Tja, kjer ni ne trpljenja, ne zdihovanja, ne solz. Tam sem doma jaz, tam so doma vsi tisti, ki so potrebovali na tem svetu tolažbo, a je niso našli: tolažbo so našli šele tamkaj — jaz sem jih potolažila.»

«Zdi se mi, da sanjam.» je rekel deček, oziraje se po nepregledni blešči vodi. «A dovoli mi vprašanje, lepa deklica: kaj si v tisti deželi ti?»

«Jaz sem kraljica tiste dežele.»

«A kje je tvoj kraljiček?»

«Tega še nimam.» je odšepetala. In se je nagnila k dečku: «Moj kraljiček boš ti, dragi deček — samo ti in nihče drugi!»

IV.

Komaj je deklica izpregovorila: «Moj kraljiček boš ti, dragi deček — samo ti in nihče drugi!» — se je deček od prevelikega veselja onesvestil. Glava mu je omahnila deklici v naročje, in tako je ležal dolgo, dolgo... a ona je neumorno veslala, se zdajne-

zdaj sklonila k njemu in ga poljubila na čelo.

Ko je deček odprl oči, je pred njim vse migljalo. Drugo nebo, drugo solnce, drugi zrak — nov svet... Vodovje je bilo kakor s samimi safiri in smaragdi potrošeno, nad valovi so vzletavali žametni ptički z žametnimi čopkami — a tam, iz valov kipeč, se je svetil v solnce otok, kakor paradiz, in vonj po zlahtnem cvetju je objel dečka že iz daljave.

«Dospela sva.» je rekla deklica, s poslednjimi zamaži vesel vodeča čoln med visokim bičjem in ločjem proti obali. «To je moja dežela... dežela večne pomladi... Izstopiva!»

Izstopila sta in se pogreznila do kolena v cvetje, katerega je bil poln ves otok. Brodila sta tako med cvetjem, hodila, hodila, in dospela do gradu z vitkami stolpčji, zaviljanega v nepoznane zračne višave.

«To je moj grad!» je rekla deklica. «A kje so ljudje?» je začudeno vprašal deček. «Nikjer ne vidim ljudi... povsod je samo cvetje...»

«Poglej goro tam zgoraj,» mu je pokazala deklica z roko. «Pod tisto goro izvira studenec, in vsakdo, kdor pije iz njega, ostane večno mlad. Tam so ljudje, iz studenca večne mladosti pijejo.»

«Tja pojdiva!» je zaželel deček. «Tudi jaz hočem piti iz studenca večne mladosti.»

Deklica pa ga je potegnila s seboj

čez prag v grad:

«Najprej se morava obadva preobleči v škrlat, da se pokaževa ljudem v kraljevskem dostojanstvu.»

V.

Pred zlatim prestolom sredi gradu je deklica obsedla.

«Tu, na tem prestolu, bova kraljevala poslednjim vsem,» je rekla. «Na moji desnici boš sedel in držal v rokah žezlo, jaz pa bom prepevala lepe pesmi, da ti ne bo dolgčas.»

Podala sta se v razkošno oblazinjeno in se oblekla v škrlat, potem sta stopila iz gradu, prelestna dvojica kraljiček in kraljica. Ona je še vedno držala v naročju cvetje, vrtnice rdeče, žareče, utrpane na zemlji. On pa je smehljaje stonal ob njej in trgal spota sočne jagode.

Tako sta dospela pod goro. Mnogi ljudje, mladih, otroško nežnih, je sedela okrog studenca večne mladosti in prepevala pesem tako lepo, kakor je ni slišal deček še nikoli v življenju.

«Himno o deželi večne mladosti pojé,» je rekla deklica. «Starci po duši in telesu so bili poprej vsi ti ljudje — sedaj so večno mladi. To je tolažba, ki jo dajem izvoljenecem, katere priateljcem z zemlje. Bodi deležen te tolažbe ljem z zemlje. Bodi deležen te tolažbe še ti, kraljiček moj, zajmi si iz studenca vode in pij!»

Krenila sta proti studencu in mnogi ljudje ju je zapeljal. Pa se je dvignilo

Gospodarstvo

Točenje pod vejo

Na naš članek pod gornjim naslovom nam pošilja kr. finančno okrajno ravnanstvo v Mariboru nastopno pojasnilo: «Finančna okrajna direkcija v Mariboru je pri odmeri točilne takse in pri podelitvi točilne pravice na točilce lastnega vina postopala strogo po zakonu in posebnih tozadevnih navodilih, prejetih od generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu. Za tukajšnje uradovanje so bila osobito merodajna določila tar. post. 62. pripomba 4. drugi odstavek in tar. post. 63. tak. zakona. Razen tega določila čl. 16. pravilnika za izvrševanje propisa iz tar. post. 61, 62, 63, 64, 65 in 67 nastopno:

Osebnost pravico morajo imeti vsi oni, ki izvršujejo točenje kjerkoli in kakorkoli. Tudi je ministrstvo financ, generalna direkcija posrednih davkov, z odlokom z dne 18. dec. 1923 št. 42719 tukajšnji direkciji izrecno ukazala: Da i točilci vina pospovnega proizvoda morajo imati lično pravo. Po teh določilih morajo torej oni, ki točijo vino lastnega pridelka plačati po tar. post. 62. tak. zak. za pravico točenja polletno takso 200 Din in po tar. post. 63 v zvezi s členom 16 pravilnika za osebnost pravico — seveda enkrat za vselej — tudi 200 dinarjev.

Ker je tukajšnja direkcija prepričana, da je osobito naš mali vinogradnik pri sedanjih hudih vinskih krizah zaradi teh novih neprimernih visokih taks težko prizadet, je zaprosila ministrstvo financ za nadaljnja navodila, zaenkrat pa tukajšnja direkcija dosedanje prakse brez dovoljenja pristojne oblasti ne more opustiti.

Glede višine zgoraj navedenih taks pa se vkljub temu, da so se iste predpisale in zahtevale že od okroglo 350 točilcev lastnega pridelka, do danes tu radno ni pritožila nobena stranka.

Končno se pripominjam, da je g. veliki župan mariborske oblasti v sporazumu s tukajšnji direkcijo že meseca marca stavil na ministrstvo notranjih del predlog, da bi se glede točilcev lastnega pridelka vsaj opustila zahteva po osebni pravici po tar. post. 63. tak. zak.

Temu dopisu dostavljam: Izjava finančnega okrajnega ravnanstva nas ne zadovoljuje. Producent, ki prodaja pridelan na debelo ali v malem, ni obrtnik. Za pojem obeh je treba še več drugih znakov, sicer bi vsak naš kmet bil obrtnik, če n. pr. mleko svojih krav proda v Ljubljano. Tar. br. 63. govori, da mora točilec imeti dovoljenje o ličnosti profesionalnog (i) sposobnosti za obavljanje profesionalnog (i) točenja piča (lično pravo). Že to besedilo označuje jasno, da gre pri ličnem pravu za obrtni značaj. — Izjava finančnega okrajnega ravnanstva je v toliko zanimiva, da svojo prakso opira na nekako rešenje generalne direkcije št. 42719. Potemtakem je tudi ta čevljar zrasla pri g. Robičku in ne, kakor smo se sramovali, v Mariboru. G. Robiček bo kmalu spremenil vse kmete v obrtnike. Zlasi pa naše vinogradnike, za koje je skoval famozno definicijo v Pravilniku št. 16: «Lično pravo morajo imati vsa ona lica, koja vrše točenje ma gde i ma kako.» Ta zares ejasna definicija bi delala čast Justinianovemu kodeksu. Tudi naša Reška, ko nam zvečer iz kleti pri- naša pol litra vina, bo morala prostiti za lično pravo. G. Povaleju je ta čl. 16. tako jasan, da bo zagrabil vse naše vinogradnike. Zakaj, g. Povalej, ste si izbrali le one, ki točijo «pod vejo»? Zakaj ne tudi oni, ki prodajo cel hl, vsaj je isti pravilnik celo vinski trgovino vrgele v en lonec z gostilničarji. Po čl. 2. g. Robička se točenje pičaje more vršiti na sitno in na veliko. Vinogradnik, ki proda 2 hl vina župniku, bo torej po logiki Robičkovega pravilnika tudi potreboval «lično

pravo». Ne šaljimo se! G. ravnatelj iz Maribora poroča, da je že 350 kmetov gladko plačalo pa se ni nobeden pritožil. In če bi te stvari ne vzele naše organizacije v roko, izgleda, da bi se vsi Slovenci brez pritožbe spremenili v gostilničarje. Osebe, enkrat dejane pod «lično pravo», bodo seveda jutri taksirane še pod pridobitno in potem jih vzame v roko še pridreditveni referat za osebo dohodnino.

Argumentacija mariborskega ravnateljstva za lično pravo ne drži. S pravilniki in njih razlagami se za enkrat še ne fabricirajo novi obrtniki. Vsem, ki so to takso plačali, svetujemo, naj vložijo v roku 90 dni prošnjo na generalno direkcijo posrednih porezov (vložijo se jo pa pri oni oblasti, ki je predpisala takso), da se jim vrne neumestna taksa (prošnja je takse prosta po čl. 22. zak. od 20. decembra 1921.). Ako bi generalna direkcija ne ugodila, bo pravovarstvena pisarna JDS. napravila pritožbo na državni svet.

Naši poslanci (tigr) se ob sprejemanju taksnega zakona niso potrudili, da bi razložili g. Robičku, kaj je točenje «pod vejo». Napomena 4. tar. br. v drugem stavku govori, da enkratnjim teh taks (t. j. polletna točilna taksa) plačajo vinogradniki, ki imajo dovoljenje za točenje vina lastnega proizvoda. «Pod vejo» se toči kak teden n. pr. za praznike, ne pa stalno, da bi moral vsakega pol leta plačati takso po tar. br. 62. Tu gre pač za čisto stalne točilce lastnega proizvoda. Po našem mnenju je pravni položaj glede točenja pod vejo za enkrat nespremenjen, da namreč glavarstva na prijavo dajejo za vsak slučaj licenco, ki pa seveda nima značaja obrtne pravice, ampak se izdaja radi kontrole. Glavarstva naj bi torej take licence prejkoslej izdajala po starih predpisih.

Obe taksi, ki se pobirata od vinogradnikov za točenje «pod vejo», sta nezakoniti. Bilo bi umestno, da bi gg. Srškić in Stojadinović izročila izdelavo novih pravilnikov tar. br. 62. in 63. ljudem, ki poznajo razmere in ki so sposobni jasne stilizacije.

Tržna poročila
Novosadska blagovna borza (15. t. m.) Pšenica: baška, 69 do 70 kg, 2 odst. defektna 315 do 325. — Turščica: baška, promptna, duplikat kasa 225 do 230. — Moka: baška, «0» 490. Tendence nadalje nestanovitne. Promet 63 vagonov, od tega 55 turščice.

Zagrebski tedenski sejem (15. t. m.) je bil živahen. Dogon je bil majhen in zato so bile cene prilično čvrste. Povpraševanje je bilo znatno. Za Italijo so se kupovale največ lepe junice. Zelo so se podražile svinje. Z kg žive teže so notirali: vol II. 13 do 14,5, III. 11,5 do 13, krave 10,5 do 14,5, teleta 12,5 do 15, svinje sremeske pitane 20 do 24, mršave 17 do 18, prasi do 1 leta 18 do 24,5, nad 1 letom 17 do 18 Din. Krma: seno 100 do 125, otava 125 do 175, detelja 130 do 195, slama boljša 100 do 125 Din za 100 kg. Prav živahno je bilo konjsko tržišče, na katerem so mnogo kupovali Italijani. Plačalo se je za težke tovorne konje 12.000 do 12.500 Din komad, za lahke tovorne 9.500 do 10.000 Din, običaj ne poljedelske 6.000 do 7.500 Din, šrebita do 1 leta 4.000 do 5.000 Din komad.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in sicer 7.233.071 Din, potem Ljubljana 3.238.903 Din, Beograd, železniška postaja 2.635.475 Din, Subotica 2.440.267 Din, Maribor 2.278.102 Din, Beograd Sava 2.244.179 Din in ostalo. V celem aprilu so znašali carinski dohodki vsoto 143.913.668 Din.

— Carinski dohodki glavnih carinar- nic so znašali v tretji dekadi aprila t. l. 37.077.056 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor, in

Hudožestveniki v Ljubljani

Iz zgodovine «Hudožestvenega Teatra».

V sezoni 1897/98. so postale amaterske predstave članov «Društva za umetnost in književnost», katerega člena je bil amater in režiser K. S. Stanislavski, izvanredno priljubljeni. Istočasno pa so absolvirali v «Moskovskem Filharmoničnem društvu» učenci poznatega dramaturga in učitelja dramatične umetnosti V. I. Nemiroviča-Dančenka svoj dramatski točaj. Produkcije teh učencev, ki so igrali v Malem teatru za časa velikega posta, so uživale največje zanimanje publike. Pri obeh skupinah so se borili za iste igralske ideale: brezobzirna borba proti rutini, odkrivanje osebnih svojstev igralcev, pravilno razumevanje literarnega in psihološkega značaja sloga, poliranje starih tradicij in iskrenost doživljanja, ki ne barira na besedah, temveč na čustvih.

Voditelja obeh trup sta iskala, vsak zase, novih sceničnih in umetniških možnosti in končno sta se združila ter postavila cilj, osnovati samostojno gledališče, ki bi uprizarjala prva dela Čehova, Ibsena in Hauptmanna, gledališče, ki bi bilo na visokem umetniškem nivoju, pa vendar pristopno širokemu masu.

Inteligentni trgovski krogi, na čelu s S. T. Morozovim, so jima pomagali: nabavljena so bila potrebna sredstva, knjižnica, slike in razne umetnine. Učitelja sta sestavila trupo in repertoar in takoj so pričeli s skušnjaji. Stanislavski je znal kot režiser dati vsaki izvedbi svoje čudovite barve in jih postaviti na popolnoma novo sceno. Nj. Dančenko, izvrstni poznavalec besede, pa je poglobil režiserjevo delo: ta izredni psiholog narodne duše, je intuitivno odkril individualna svojstva igralcev, a kot velik umetnik je dal vsaki predstavi strogo literarno kulturo in resničnost psihološke vsebine dela.

Začeli so pripravljati predstave. Pri tem niso sodelovali samo v komadu zaposleni igralci, temveč vsi ostali, tudi najskromnejše pomožne sile. Pri prvih poskusih so se razvijale detaljne debate o ideji dela, o njegovi epiki, na globoko se je analizirala karakteristika posameznih oseb — z eno besedo, bilo je to kolektivno ustvarjanje.

nje v pravem pomenu besede.

Nj. Dančenko je nekoč to delo opisal s temi le besedami: «Kako srečni smo bili takrat! Nismo se bali bodočnosti, vezali nas je iskreno prijateljstvo. Vse nam je bilo mogoče, ker smo bili vsi zaljubljeni v isto idejo... v idejo novega gledališča. V siromašni okolici neke hišice v selu Puškinu pri Moskvi smo živeli dan in noč, sanjali in delali... Ta ideja je bila popolnoma v nas, bila je nejasna, bogata slutenja, a vseeno divna. Kaj nam je bila ta ideja novega gledališča, še sami nismo vedeli. Bili smo sami protestanti: proti vsaki navlaki, neprirodnemu, teatralnemu, proti tradiciji. In ta občni protest, ta zaljubljenost — tajinstvena in nenavadna, — nas je družila in nam dajala moči in vero.»

Pozneje se je ta ideja formalizirala v teorijo: za predstavljanje življenja na odrsu se mora vse zares vzeti s strani umetniške resnice, se mora odkriti globoki notranji smisel in pomen vsakdanjih, enostavnih faktorjev in jih prinesiti, kakor v življenju v enostavnih, običajnih, a umetniško izbranih formah, kot da se reproducira samo življenje človeškega duha.

Taj teoriji so Hudožestveniki ostali zvesti. Treje jih označuje: prvo — navdušenje za realizem, ki spominja na naturalizem pri Meiningovih (v Juliju Cezarju ne predstavljajo samo Shakespearjeve tragedije, temveč nam podajajo popolno sliko Rima za časa Julija Cezarja). Sem spadajo vsa Čehova dela od «Galebe» do «Črešnjevca vrta». Drugo je iskanje novih sceničnih form: Macterlinck spada sem, Hamsun, Ibsen in L. Andrejev. Tretje, kar še danes prevladuje, je — «gledališče notranjega doživljanja» — igralec najprej preživi svojo ulogo v lastni duši in šele potem, ko je doživel zanj prave občutke, začne poskušati na odrsu. Tako so bili naštetirani «Bratje Karamazovi».

Moskovski Hudožestveni Teatr je bil odprt 14. oktobra 1898 z dramo «Car Fjodor Ivanovič» (A. K. Tolstoj), a popolno priznanje si je zaslužil šele s Čehovo dramo «Galeb», čigar bela krila so še danes simbol «Čehovega doma» v Kamerski ulici v Moskvi.

V 25 letih svojega obstoja so igrali te igre: «Car Fjodor Ivanovič» in «Smrt Ivana Groznega» (A. K. Tolstoj), «Moč tame» in «Živi mrtvec» (L. Tolstoj), «Revizor» (Gogolj), «Boris Godunov», «Kameniti gost», «Svečanost», «Mozart in Salieri» (Puškin), tri Turgenjeva dela, «Karamazovi», «Nikolaj Stavrogin» in «Selo Stepančikov» (Dostojevski), «Galeb», «Striček Vanja», «Tri sestre» in «Črešnjev vrt» (Čehov), «Malomeščani», «Na dnus», «Otroci sonca» (Gorki), «Misel», «Življenje in ljudje», «Prokletstvo», «J. Ivanovna» (L. Andrejev) in razna dela sedanjih Rusov. Od tujih omenimo: «Antigona» (Sofokles), «Kar hočete», «Beneški trgovci», «J. Cezar», «Hamlet» (Shakespeare), Byronov «Kašn», nadalje Molière, Goldoni, Ibsen, Hauptmann in Hamsun.

Na inicijativu Stanislavskega se je 1. 1912 otvoril pod vodstvom pokojnega Šulerčičke prvi šolski oter. Skupina mladih igralcev z Boleslavskim in Suševičem kot režiserjema na čelu je najprej naštetirala Gellerstamovo dramo «Uničena nada» in potem «Čvrček za pečjo» (Dickens). Uspeha so imeli toliko, da se je ta njihov šolski oter, pred katerim je bilo prostora samo za dvesto gledalcev, izpremenil v stalno gledališče. Pozneje so naštetirali še «Kar hočete», Strindbergovo «Erik XIV.», Ibsenovo «Kosmersholm», in dr.

Ta prvi Studio razpela dandanes že z velikim gledališčem in uživa zaslužen umetniški sloves. Lani so gostovali po Nemčiji in Čehoslovski. Predstavniki prvega Studija je vnuč Čehova, ki je znal po svoji kreaciji Erika XIV.

Drugi Studio ima krasno izveden «Zeleni prstan od Zinade Hippis», Andrejevo «Mladost», in Sologubov «Uzor rože». Tretji Studio je študiral pod vodstvom prerano umrlega E. B. Vahtangova.

Izvemši redna poletna gostovanja v Petrogradu do 1. 1915., gostovanj v Kijevu, Odesi in Varšavi in turnee v inozemstvu 1. 1906. (Berlin, Dresden, Praga in Dunaj) je deloval Hudožestveni Teatr stalno v Moskvi. Spomladi 1. 1916 so upravnik Teatra težke razmere dovelo na idejo, nastaniti gledališče v južni Rusiji, toda tega načrta niso mogli izvesti. Nato pa so se formirale: prva skupina s Čehovo in Kačalovim na čelu in druga s Stanislavskim in Moskvino. Njihova gostovanja po Evropi in Ameriki so nam

še v dobrem spominu. Dančenko pa je medtem ustvarjal doma takozvani Mužikalni Studio.

A tudi v petindvajsetem letu svojega obstoja Hudožestveniki niso ostali v stalnih formah, sedaj so v periodični iskanja vsega onega, kar jih bo sintetično dovelo do izražanja, ki odgovarja modernemu umetniškemu čustvovanju.

Skupina, ki gostuje v Ljubljani, šteje 24 članov. Prvakinja trupe je Germanova, slovanska Duse. Med njimi se nahajajo slavni naši znanci: režiser N. O. Maslitič, P. Pavlov, ki smo ga pred kratkim gledali v filmu «Razkolnikov» in bo pri nas igral v «Selo Stepančikovem» eno svojih največjih vlog Toma Tičiča, nadalje gg. Sarov, Komisarov, Virubov, Vasiljev, Sjerov, Krasnopoljskaja, Križanovskaja, Grečova, hčerka znanega komponista Skrijabinova in dr.

Pozdravljeni v Ljubljani največji predstavljivi slovanske umetniške Nestrpljivo smo Vas pričakovali in sedaj so se uresničile naše sanje. Dobrodošli v Sloveniji in hvala Vam, da ste se i nas spomnili!

I. umetnostna razstava v Gorici

Zelo agilni «Goriški umetniški klub», ki družijo v sebi vsajvarjajoče umetnike in kulturno publiko, je priredil od 13. do 30. aprila trajajočo umetnostno razstavo, na kateri so zastopana dela na Goriškem rojenih ali pa na Goriškem živečih umetnikov. Razstava je prav dobro uspeša in šteje med večjim številom Italijanov tudi štiri Slovence. Razstavili so: Ivan Čargo štiri dela, Lujza Spezzapan pet del, Metod Peternelj tri intarzije in Veno Pilon kolekcijo 16 del. Pilonova dela, ki so bila prejšnji mesec na razstavi v Rimu, so se precej zakasnila, neobičajni moralni in dober gmetni uspeh pa, ki so ga doživela v par dneh, pričajo o dobrem razumevanju publike. V ilustriranem katalogu razstave piše o Pilonu tržaški konservator dr. A. Morassi k njegovi kolekciji:

«Slikarstvo mlade garde stoji že tri desetletja v hudem boju za osvoboditev od impresionistične dedščine. Po svojem programu je protimpresionistično, kar pomeni, da se odreka naglici optičnih iluzij, sijaju bliskovitega momenta, vibriraju zraka, izrezkom iz narave, ki se kultivirajo v najbolj spremenljivih, efemerno

bežnih pogledih. Zavrača ves slikoviti kozmos, da najde v upodabljalni umetnosti nove (ali bolj stare) kvalitete in tendence: plastiko oblike, a kompozicije uravnotežene in umirjene občutke, mentalno sintezo figure. Končno žriva dve diametralno nasprotni tendenci in se mučita druga ob drugi. Pilon, rojen v Ajdovščini 1896. spada k ekspresionistični tendenci. Njegov oče je Furlan iz Moše, mati je Slovenka. Končaj je študij na goriški realki in je do sedaj pokazal jasno nagnjenje k risbi. Voja ga je zanesla na fronto in... še preko, v Rusijo, iz te dobe hrani skice s svinčnikom in peresom risane in posebno nekaj akvarelov ruskih prizorov, izvedenih z minuciozno skrbjo za malenkosti, v barvi izredno sijajne in prozorne. Ko je vojna končala, se je vrnil domov in se potem podal na pot po raznih slikarskih akademijah na Dunaju in v Pragi. On že gre z novimi smermi in se nagiba k bolj enostavnim, sklenjenim, stilitičnim formam. V Florenci postane nagnjenje resno propitiranje, iz volje izvira ožji nazor, celotna privrženost lastne trdnosti osebnosti. Zato ni dvoma, da odgovarja njegova «forma mentis» v resnici in timnemu mišljenju, ki se je razvilo od stopnje do stopnje: ni se pritaknilo novi smeri iz nagnenja k novotariji, ampak skovalo ga je dolgoletno iskreno delo.

Pred letom dni se je vrnil Pilon v Ajdovščino med svoje prirodno ljudstvo in se nagiba k bolj enostavnim, sklenjenim, stilitičnim formam. V Florenci postane nagnjenje resno propitiranje, iz volje izvira ožji nazor, celotna privrženost lastne trdnosti osebnosti. Zato ni dvoma, da odgovarja njegova «forma mentis» v resnici in timnemu mišljenju, ki se je razvilo od stopnje do stopnje: ni se pritaknilo novi smeri iz nagnenja k novotariji, ampak skovalo ga je dolgoletno iskreno delo.

Tudi v pokrajinah in tihožitjih se zdi, da očituje Pilon notranje bistvo stvari — njihovega optičnega videza ne podaja. Gore so zopet težke in gradivne, drevesa se trudijo za rasko, zemlja nosi v sebi bolestan kal oploditve. To, kar je v naravi večnega, to ga zanima: sama ideja stvari, ne pa njihov bežni videz.

Prejšnji mesec je razstavil Pilon svoja dela v Rimu, pri Bragatiji in je imel dober uspeh. Posebno Sofficijo se zelo ugajala. To je naravno: v slikarju iz Ajdovščine je mnogo analogij s temeljitostjo Firentinca; pa tudi s skupino «Valori plastici».

—B.

Vaša beseda 60 par

Mali oglasi

Za «Dopolnjevanje» in «Sestavljanje» vaša beseda 1 Din

Stane vaša beseda 60 par. Za «Dopolnjevanje» in «Sestavljanje» se računa vaša beseda 1 Din. — Priročujoče se le mali oglasi, ki se plačajo vnaprej. Plača se lahko tudi v zameno. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena zamenska odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Službe (dobe)

1. ključavničar, vajenca

likov sprejme J. Stanovica, ključavničarstvo, Solenburgova ulica št. 6. 10196

Kontoristinja

veča poleg nemščine tudi francosko, se sprejme. — Ponudbe na naslov: E. Malajeva, Ljubljana, Krekov trg 10. 10230

Kontoristinja

veča slovenskega in nemškega jezika ter samostojna v knjigovodstvu in korespondenčni, se sprejme v stalno službo. Pismene ponudbe je poslati priporočeno na: J. Kletisch, izvoz jaso, Ptuj. 10229

Provizorskega potnika

večjanega pri industrijah, večje trdnosti Al. Lampret, Ljubljana, Krekov trg 10. 10233

Službe (iščejo)

Trgovski pomočnik

večje špecerije, želatino in dek. pridelo, išče službe. Člene ponudbe pod značko «Marjiv» na upr. «Jutra». 10199

Deklica

13 let, išče mesta učence pri šolstvu, modni ali v kakšni trgovini, blaga. Naslov naj se pošle na upravo «Jutra» pod šifro «Dobra deklica». 10116

Gospodična

prilicno izobrazbo, veča slov., nemškega in italijanskega jezika, želi premeniti mesto kot trg. pomočnica kpe. stroke, event. vstopi tudi kot zabavna-blagajniška, najraje v mesu. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljiva opora». 9881

Potnik

za kratko in platen blago, država, vpljani v Dalmaciji (trajno vpljani v Dalmaciji) išče stalno namestilo. Prilicno referenca. Naslov pove upr. «Jutra». 10245

Mesta išče gospodična

ki zna preprosto kuhati in opravljati vsa hišna dela, ki starejšemu zakonskemu paru ali k majhni družini. — Na plačo se bo odzira, temveč le na lepo ravnanje. Ponudbe se prosijo pod «Marjivna 80» na upravo «Jutra». 10248

K samcu ali vdovcu

išče mesta gospodična, vajenca samostojnega gospodinjstva. Ponudbe pod «Zanesljiva 80» na upravo «Jutra». 1024

Prodajalka

išče mesta, najraje v trgovini s mešanim blagom, v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Vestna in počena». 10224

Kot pisarniška moč

želim nastopiti službo. Grem kamorkoli. — Ponudbe pod šifro «Tako 1000» na upr. «Jutra». 10283

V katerokoli službo

n. pr. kot sluga ali kaj podobnega. Želi vstopiti mlad ključavničar, ki bo zraven tudi opravljal vsa ključavničarska dela. Člene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Jako marjiv». 10291

Službo natakarice

išče v prometni gostilni dekle, ki je vajena gostilniškega dela. Naslov naj se pošle v upravo «Jutra» pod šifro «Doma iz gostilne». 10255

Prodaj

Kostanjev les

za tani, dobavim takoj 60 varcov, na dolenski postaji. Mussi, Straža-Topolice. 10202

Lokomobila

5 P.S., takoj napravljen. — Elaser, Dravograd. 10168

Tennis-Ra'ot

za gospoda, se proda. Naslov v upr. «Jutra». 10229

«Frera» motorno kolo

4-5 HP, se proda v Spodnji Šteti, Vodnikovova cesta 22. 10252

Ugodna prilika.

Ivan Priman Zagorje-Topolice št. 65, proda novo, nerabljeno jesenovo forrirano spalno opremo za 400 Din. 10233

Redka prilika!

Napredni gobelin (umetno ročno delo) in odnana. — Naslov pove uprava «Jutra». 10223

Koleselj

čisto želazno, eno- ali dvo-vrščeno, v dobrem stanju, se proda. Pojavnika daje I. Ranslger, Zagorje. 10238

Kompletne postelje.

2 omari za obloko, nočna omara, stojalo za obloko in drugo, se takoj po nizki ceni proda v Krakovski ulici 11. 10270

1000 litrov Jabolčnika

in 200 l octa iz jabolčnika, prodam. — Ponudbe sprejema Fran Malček, Grm. Novo mesto. 10265

Brockhaus-Lexikon

1923, nov, prodam za 1000 Din. Naslov v upr. «Jutra». 10053

Postelje, slike, mize

in kuhinjska oprema, se po nizki ceni rospodaja. (Witt) Wolfova ulica 3/I. 10292

Registrirno blagajno

prodam po zelo ugodni ceni. Naslov pove uprava «Jutra». 10262

Učenec ali učenka

z dobrimi šolskimi spričevili se sprejme v trgovini mešanega blaga. Pavel Košćina, Gomilsko. 10266

Kupim

Sesalke za vino

z gumijastimi čevlji, kupim takoj. Člene ponudbe pod «Sesalke» na upr. «Jutra» v Mariboru. 10206

Tesanega lesa

kupimo več varcov, dobro obdelanega 3/3, 4/4, 4/5 od 4-10 m, največ od 5 m na naprej. Odpremi in izplača se takoj. Ponudbe z najnižjo ceno franko varcov tovrstne postaje na trdnici: Brata Batič, Celje. 10172

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe na: V. T. Zvezda tiskarna in knjig. Wolfova ulica št. 1. 10249

Rezan in tesan les

raznovrsten, kakor tudi blago, kupim. — Merilo od 6/6, 10/10, 6/8, listovake vsake vrstne trd les. Člene ponudbe pod šifro «Export» na upr. «Jutra». — Plačljivo takoj. 10251

Kupim rabljeno kolo

event. dirkalno. Ponudbe z navedbo cene na naslov: August Šumer, Laško štev. 47. 10220

Si ohefnik

rabljen, bolj majhen, se kupi Ponudbe pod «Si ohefnik» na upravo «Jutra». 10250

Kmet pridelki

dobavljam na vagone kopek, ki plnča najvišje. — Ponudbe na poštni predal št. 5, Novo mesto. 10226

Oves

dobavljam na vagone kopek, ki plnča najvišje. — Ponudbe na poštni predal št. 5, Novo mesto. 10226

Dve lepi sobi

prilicni kot spalnica in pisarna ali spalnica in sprejemnica, se takoj oddata. — Naslov pove uprava «Jutra». 10254

Čistokrvnega psa

«Doberman». 22 mesecev starega, prodam po nizki ceni, izvrsten varuh. Naslov pove upr. «Jutra». 10227

Nepremičnine

Le «Posest»

Realiteta plačna, d. z. o. s., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24

Vam nudi pri nakupu najugodnejšo

in najraznovrstnejšo izbero skih, trgovskih in obrtnih blag, vsakovrstnih vil, stanovanjskih, kmetijskih posestev, gradbin, tag, mlinov, stavbnih parcel itd. 1022-3 III

Prodaja posestiva.

Hiša z gospodarskim poslopjem, 55 orolov zemlje, dva sadna vrta, velike parcele lesa, radi odpotovanja na prodaj. — Oddam tudi samo polovico. — Pojavnika daje Iv. Mayerle, Suhli potok, p. Mozelj-Kobejce. 10142

Hiša

z vsem malim gospodarskim poslopjem in sadnim vrtom, ki meri 48 orolov in 60 m², parcela njive v letnici 28 arov 45 m², se proda na Din 88.250 (265.000 K) v Zg. Otoku pri Radovljici. — Več pove Ivan Reisman, Gorica št. 7, p. Radovljica. 9857

Proda se posestvo

blizu Ptuj ob glavni cesti. Mesto pripravno za trgovino. Pojavnika daje Ivan in Marija Lašič, pes., Stuki pri Ptuj. 10244

Majhno posestvo

na Gorenjskem, 1 uro od Selezne, obstoječe iz hiše, gozp. poslopja in biva, 16 merilnih posajna, točnje za 3 živine ter po dogovoru 2 do 30 jehov gorda, se proda. Ponudbo, ozi. vprašanja na upravo «Jutra» pod značko «Industrijski kraj». 10278

Stanovanje

2 sob. event. 1 sobe s kuhinjo, išče mirna stranka za takoj ali pozneje proti nagradi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Dam nagrada». 10190

1-2 opremljeni sobi

z elektrini razsvetljavo, se odda. Naslov pove uprava «Jutra». 10289

Opremljeno sobo

išče takoj stanje. Ponudbe z navedbo stanarine pod šifro «Soba 999» na upr. «Jutra». 10289

Ločena žena

z nekaj premoženja, želi «sanja» s simpatičnim gospodom, starim 40-45 let, resnega značaja in s stalno službo. Dopol. pod «Samo stojna» na upr. «Jutra». 10260

Prodaja se klavir

«Stienl» in nekaj pohištvenih predmetov. Polize se pri Simu Sebenkar, Milno-Bled. 10222

Živali

Čistokrvnega psa

«Doberman». 22 mesecev starega, prodam po nizki ceni, izvrsten varuh. Naslov pove upr. «Jutra». 10227

Na hrano in stanovanje

se sprejme gospodična na Sv. Petra cesti št. 29/I. 10268

Išče se stanovanje

3 sob. v novi hiši ali vili, za družino brez otrok. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Hitro». 10217

Lepo prazno sobo

z razgledom na ulico, v centru, išče se takoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Soba». 10250

Lokali

Trgovina

z mešanim blagom, stara in dobro vpeljana, s potrebnim stanovanjem, se da za daljšo dobo in rednem, blagom dober podpremu reflektantu v najem. M. Špil, Mokronog. 10204

Ključavničar, delavnico

na prometnem kraju, dobro vpeljana, v mestu ali na deželi, vzamem v najem. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Delavnica». 10125

Paviljon

lep, zidan, z opko kiti, na Ljubljanskem jeziku, se z vsem inventarjem ceno proda. Ponudbe se poslati na naslov: Gjuro Valjak, Maribor. 10044

Lokal

se odda v malem mestu na Dolenjskem na najbolj prometnem kraju — velikost 5 m². Event. se proda tudi popolnoma nova hiša, na najlepšem prostoru, primeren na vsako trgovino ali obrt. Naslov v upr. «Jutra». 9850

Kot družabnica

(v 27. letu starosti) pristojna k dobičkanosnemu podjetju s 50.000 Din gotovine, ki jih dam popolnoma v last. Odrzala se bom na trajno in gotovo uspešno plačo. — Ponudbe pod «Mira stranka» na podružnico «Jutra». Celje. 10228

Ločena žena

z nekaj premoženja, želi «sanja» s simpatičnim gospodom, starim 40-45 let, resnega značaja in s stalno službo. Dopol. pod «Samo stojna» na upr. «Jutra». 10260

Prodaja se klavir

«Stienl» in nekaj pohištvenih predmetov. Polize se pri Simu Sebenkar, Milno-Bled. 10222

Živali

Čistokrvnega psa

«Doberman». 22 mesecev starega, prodam po nizki ceni, izvrsten varuh. Naslov pove upr. «Jutra». 10227

Razno

Dobičkanosno podjetje

(komercialna stroka — lastni izdelki), se ugodno odda. — Naslov pove uprava «Jutra». 10230

Bromo oljate tiske

izdeluje Foto atole I. POGAČNIK Ljubljana, Aleksandrova 3. 1025-3 I

Ažurira

Toni Jager - Černe Dvorni trg I. 26

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

FEREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30.—, po pošti Din 2.— več.

HARRY SHEFF:

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nenravno življenje papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30.—, vezano Din 36, po pošti Din 2.— več.

CLAUDEE FARRERE: Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena Din 20.—, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:

Blagajna velikega vojvode

Roman. Cena Din 15.—, po pošti Din 1.50 več.

FR. HELLER:

Prigode gospoda Collina

Šaljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10.—, po pošti Din 1.50 več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu «JUTRA» v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

Premožen sem in podkupil sem izprva vse njene zveste stražnike in jetničarje. Najprej, da so mi sploh naklonjeni. Vse drugo sem hotel poskušati takoj nato, ko bom uspeha gotov.

Njeno trpljenje pa je tačas trajalo še nadalje kakor danes. S skrivnostnimi pismi ste jej prizadejali najstrašnejši udarec. Odkod so ta pisma prišla? Kako ste prišli do njih? Kako da ste jih podtaknili na onem mestu in v kakšnem namenu? Hotel sem za vsako ceno priti do večje jasnosti.

Včeraj vas je Florenca slišala, da telefonirate Mazeroux-ju. Drugega ni mogla razumeti kakor ime Langernaultovo in ime Formigny. Spomnila se je Langernaulta, starega prijatelja Hipolitovega. Morda so bila pisma namenjena njemu? In morda greste poiskati njega? Pol ure kasneje sva se tudi midva odpravila na pot proti Alençonu. V parku sva se vam hotela izogniti, toda sledili ste nama, umaknila sva se v ono podrtijo, pa ste nama sledili tudi tukaj, in ker je bila prilika ugodna, sem se vas hotel iznebiti s koso. Potem sva pobegnila pred vašimi streli. Florenca je bila lahko ranjena v ramo. V vlakcu jo je napadla omedlevica; takrat ste me videli, da sem jo objel.

Pozorno je Perenna poslušal tudi ta del pripovedovanja Sauverandovega. Je-li mogoče, da Florenca... da je nedolžna? Da ni v zvezi z zločini, kakršnih jo je osumil? Pa saj je vendar videl, videl, in pričevanje njegovih oči...

Sauverand pozorno opazuje obraz nasprotnikov. On sam svojih občutkov ne skriva.

«Vi mi verujete?» zamrmra.

«Ne, ne!» odgovarja Perenna, ki se zamašni brani vpričo tega poštenjaka.

«Pa je potrebno!» vzklikne Sauverand. «Morete mi verjeti. Verjeti morate v moč moje ljubezni in v pravičnost moje stvari.

Moje sovraštvo proti vam izhaja samo iz moje ljubezni do Ane Marije. Ona je moje življenje. Brez nje umrjem! Preketo ono jutro, ko sem zaznal, da je ona v zaporu in osumljena grdega zločina! Mislim, da imam otrov v vseh žilah! Kako je morala reva trpeti! Ko sem potem v justični palači izvedel za vašo izjavo, se je moje sovraštvo naenkrat razblinilo kakor jutranje megla. Vi torej imate čudoviti pogum, da razrušite svoje lastno dosedanje delo? Bil sem ves iz sebe od radosti. Potegnili sem jo po hodnikih, dosegel Florenco, ki je čakala zunaj, in jej vzkliknil:

«Ana Marija je rešena! On sam izjavlja njeno nedolžnost! Sedaj ga hočem videti in z njim govoriti!»

Vrnila sva se s semkaj. Florenca ni mogla verjeti, prosila me je in mi prigovarjala in me skušala pregovoriti. Nič ni pomagalo. Sklenil sem in izvršil svoj sklep. Evo me tukaj!»

To ni bil več tisti kreplji Sauverand kakor ob pričetku razgovora. Bil je ves prošnjik, ves v občutkih in željah, ves vdan in skrušen in izročen močnejši volji Perennovi, v katerem je zares videl rešitelja svojega, Ane Marije, vseh. «Rešite jo!» ga prosi. «Rešite jo! Samo vi imate to moč, samo vi morete, samo vi veste, samo vi vidite jasno v tej prekleto zmedo dogodkov, zločinov in pomot. Rešite jo, prosim vas, rešite jo!»

Solze močijo sedaj njegovo moško lice. Tudi Florenca plaka. Perenna pa začuti, da se poraja v njem grozen strah. Je-li že vse zamujeno? Je-li rešitev sploh še mogoča? Samo, da ni prekasno!

«Pojdimo! Naglo odtod!» vzklikne. «Saj ne smemo ostati še dalje tukaj! Bilo bi blazno. Policija!»

«Toda obdali so nas!» opominu Sauverand.

«Nič zato! Vi torej mislite, da bi jaz mogel dopustiti... Ne, ne, verujem vam! Odslej se bomo borili skupno! Še je nekaj dvomov v meni, toda razjasnili mi jih boste. Skupno hočemo rešiti gospo Fauvilleovo.»

«Toda stražniki, ki nas obdajajo?»

«Odšli bomo sredi med njimi!»

«In Weber?»

«Njega ni tukaj, mislim, in tudi če bi bil... Hajdimo, sledita mi, pa od daleč. Ko vama dam znamenje, pa naglo za menoj.»

Ta hip nekdo potrka. Bil je upravnik.

«Zakaj nas motite?» vpraša Perenna.

Upravnik pa javi: «Ta hip je prišel podnačelnik Weber in je stopil s četo na dvorišče ter vprašuje za vami.»

II.

Polom.

Don Luis je seveda računal tudi s to opasno možnostjo, z Weberjevimi prihodom. Vključ temu se je zazdelo, da ga sedaj ta novica zadeva kakor strela z jasnega, kajti don Luis ponavlja vprašanje:

«Kako, Weber je prišel? Weber?»

Ves njegov podjetni duh se čuti slabejšega pred to zares uvaževanja vredno zapreko. Prišel je torej Weber, načelnik policijskih čet, podnačelnik prefekture, on, ki organizira veliki napad.

«Ste mu li odprli?» vpraša oskrbnika.

«Gospodar, niste mi zabranili, da naj mu ne odprem...»

«Je-li sam?»

«Z njim je šest stražnikov. Na dvorišču stoje.»

«In on?»

«Hotel je stopiti po stopnicah do Vas, in sicer v prvo nadstropje, misleč, da Vas tam najde.»

«Sedaj je mnenja, da se nahajam skupno z Mazeroux-jem pri gospodični Levasseurovi?»

«Da, gospod!»

Perenna nekoliko pomisli, potem pravi:

«Povejte mu, da me niste našli, in da me greste poklicat v sobo gospodične. Morda Vas bo spremlil. Tem bolje.»

Potem zapre vrata. Nevihta, ki ga je baš prešinjala, ni zapustila na njegovem obrazu nikakršnih sledov. Sedaj, ko je bilo treba delati ali pa je bilo vse izgubljeno... sedaj se mu je pa vrnila ona hladnokrvnost, kateri se je imel zahvaliti za vse dosedanje svoje nečuvane uspehe. Polahko stopi k Florenci, ki je vsa blede, in jej prišepeta:

«Ne bojte se, gospodična. Če mi boste slepo sledili, se nimate bati ničesar.»

Ona ne odgovarja, don Luis pa razume, da mu še ne zaupa popolnoma, in si nekako z veseljem misli, da jej bo sedaj dokazal, da mu mora zaupati.

«Čujte!» pravi njej in Sauverandu.

«Za sicer ne povsem izključeni slučaj, da ne uspem, je treba še vendar nekaj pojasnil.»

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke

Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Marulićeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih

**Mesec maj
ljubezni raj!**

Pomladanske novosti
za dame in gospode
po konkurenčnih
cenah pri IV

R. Sinkovec nasl.
K. Soss, Ljubljana
Mestni trg 19.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov.
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
Stari dežniki se nanovo preoblečejo

**Iščem
soliden večji banaški mlin**

ki bi mi po potrebi redno dobavljali razno pšenično
moko ter razna druga krmila, proti plačila a dato
fakturo 30 dni proti bančni garanciji. Ponudbe pod
sifro „Dober promet 100.000“ na upravo „Jutra“
do 31. maja t. l. 2468/a

Družabnik

s kapitalom od 8.000 Din naprej se sprejme v zelo
koristnosno trgovino na deželi v zelo prometni točki,
kjer se lahko havi z vsem mešanim blagom in deželni
mi pridelki na debelo. Družabnik je lahko pri delu
aktiven ali neaktiven. Le na takojšnje in resne po-
nudbe se ozira pod „Zlata gruda“ na upravo „Jutra“.
2456a

GIANNEO GIUSEPPE
tvornica vrvi vsakovrstne kakovosti
BUSTO ARSIZIO (Italia) 2412a
Corso XX Settembre 16 Telefon 113.
Povečana produkcija in izvoz vrvi za transmissije
velike napetosti, izdelovanje po selfacting načinu
pletene motorne za vlaknato fuzijo, pri katerih se
uporabljajo vlakna iz Mako in Amerike.
Korespondenca italijanska in francoska.

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV
najboljših tovarn Bösendorfer, Czupka,
Ehrbar, Schweighofer, Original Stingl
itd.

Jerica Hubad, roj. Dolenc
LJUBLJANA, Hilsnerjeva ulica št. 5.

Sprejme se prodajalka

špecerijstka, prvovrstna moč, zanesljiva in po-
štena. Nastop takoj. **I. Dečko, Celje.** 2422/a

„ELIN“

družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a

Gradi električne centrale in naprave. —
Velika zaloga motorjev in električnega ma-
terijala. — Cene izredno nizke. Postrežba
točna. Na željo poset inženirja brezplačno.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88,
Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Stavbni podjetniki!

Podpodjetnik prevzame
vse vrste stavbe v lastni
rešitvi za zgotovitev s svojim
orodjem. — Za delo jamči.
Ponudbe upravi „Jutra“ pod
„Podjetnik“. 2197/a

Penzija in letovišče „Grintovec“

v gradu Predvor pri
Kranju v Sloveniji.
Krasna solčna lega na
vsejda vzhodno Alp
Grinčeva in Storžica. —
Ozračje po zdravniških do-
kazano lekovito. Velike
črna, izvrstna prilika za
hribolazce in turiste in
rekondolence.
Stalno glodališko pred-
stare novo osnovanega
glodališkega društva. —
Krasno kopeli, velik park,
penzija. — Zračno veliko
soba. Okrba prvovrstna,
hrana obilna pri zelo niz-
kih cenah. — Telefon in
polta v penziji. Vse leto
otvoren. Priglasitve na
vodstvo penzije.
459/a

Iščem izvežbanega strojnika

k parni lokomobili, ki je ob enem izučen klju-
čavničar, po možnosti vešč na strojih za obde-
lovanje lesa. Ponudbe z izpričevani in navedbo
plače na: **Frano Oset, parna žaga, Sv. Peter,**
Savinjska dolina. 2464/a

Pozor! Avtomobili naprodaj!

Osebn	In	tovorni:
I. Fiat, Wien	I. Perl Liesing, 4 tonski	
I. Deimler, skoro nov, start	I. Waff, 4 tonski	
in električna razsvetljava	I. Fiat Verplegetype,	
	2 1/2 tonski	
	I. Fiat Torino, 15 Ter,	
	1 1/2 tonski	

v zelo dobrem stanju in generalno popravljeni.

Plačilni pogoji po dogovoru.

Pojasnila daje tvrdka:

„Svetla“, d. d. v Ljubljani,
Hilsnerjeva ulica št. 16.

Za birmance!

Za dečke: 2378/a A
različno sukno, ševljati in perilno blago.
Za deklice:
Etamini, balisti, švicarska vozelina itd.
N. & E. Škoberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Cenjenemu občinstvu vljudno spo-
ročam, da sem otvoril

podružnico na Marijinem trgu št. 2

(nasproti frančiškanske cerkve)

kjer bom imel vedno na zalogi iste iz-
delke, kakor v svoji pekarni na Gospo-
svetski cesti št. 7.

Priporočam se za obilen obisk ter
zagotavljam v naprej točno in solidno
postrežbo. 2441-a

VILJEM BIZJAK

parna pekarna

Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Društvo državnih pisarniških uradnikov
za Slovenijo v Ljubljani naznanja vsem
svojim članom, da je preminul njega član
gospod

Josip Lamprecht

ravnatelj pomožnih uradov delega-
cije ministrstva finan.

Gg. tovariši se vabijo, da se udeležijo
polnoštevno pogreba pokojnika, ki se vrši
v petek, dne 16. t. m. ob pol 16. uri iz splo-
šne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Ohranimo mu blag spomin.

Ljubljana, dne 15. maja 1924.

Predsedstvo

2474a

AKTIENGESSELLSCHAFT VORM
SEIDEL & NAUMANN DRESDEN
Katalogi brezplačno! 2090/a

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 545